

Onderbouwing EHS tegenprestatie parkeerterrein Maasduinen 2014

Bureau Meervelt,

Ecologisch onderzoek en advies

Onderbouwing EHS tegenprestatie parkeerterrein Maasduinen 2014

Status: Definitief, 18 augustus 2014.

In opdracht van:

Contactpersoon: Mevr. N. Bakker

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders & Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 14-038

Foto omslag: Zicht op plangebied (Bossersheideweg)

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 EHS.....	1
1.3 Natura 2000	1
2. VOORWAARDEN HERBEGRENTZING.....	3
3. HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED.....	6
3.1 Beschrijving plangebied	6
3.2 Beschrijving volgens het Provinciaal Natuurbeheerplan	7
4. NIEUWE SITUATIE PLANGEBIED	8
4.1 Inrichting.....	8
4.2 Aantasting wezenlijke kenmerken en waarden	8
5. VOORGESTELDE tegenprestatie	9
5.1 Inleiding.....	9
5.2 Voorgestelde oppervlakte tegenprestatie.....	9
5.3 Perceel A1 voor de boscompensatie.....	10
5.3.1 Ligging en oppervlak	10
5.3.2 Wezenlijke kenmerken en waarden omringende gebied	11
5.3.3 Voorgestelde inrichting compensatieperceel A1	12
5.4 Perceel A2 voor overige tegenprestatie	13
5.4.1 Ligging en oppervlak	13
5.4.2 Wezenlijke kenmerken en waarden omringende gebied	13
5.4.3 Voorgestelde inrichting perceel A2	15
6. TOEKOMSTIG BEHEER VAN DE PERCELEN	17

Bijlage 1 Ontwerp parkeerplaats bij Bezoekerscentrum maasduinen

Bijlage 2 Voortoets Natuurbeschermingswet Parkeerplaats De Maasduinen 2014

Bijlage 3 Bestemming gronden tegenprestatie

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In de gemeente Bergen is circa twee jaar geleden bezoekerscentrum De Maasduinen gerealiseerd met bijbehorende horecavoorzieningen, 150 parkeerplaatsen en speelplaats. Het bezoekerscentrum ligt bij het Reindersmeer aan de rand van het Natura 2000 gebied Maasduinen (Bosserheide 3^E, in Well provincie Limburg). Het nieuwe bezoekerscentrum heeft een sterk aantrekkende werking en er komen meer recreanten dan voorzien. De huidige parkeermogelijkheden bij het bezoekerscentrum blijken onvoldoende waardoor op drukkere dagen overlast ontstaat door langs de weg geparkeerde auto's. Bij de reconstructie van de toegangsroute via de Oude Baan/Bosserheide zijn al parkeerplaatsen aangelegd voor parallel parkeren, die kunnen dienen als eerste overloop (voor 45 auto's). De ervaring is echter dat meer capaciteit nodig is.

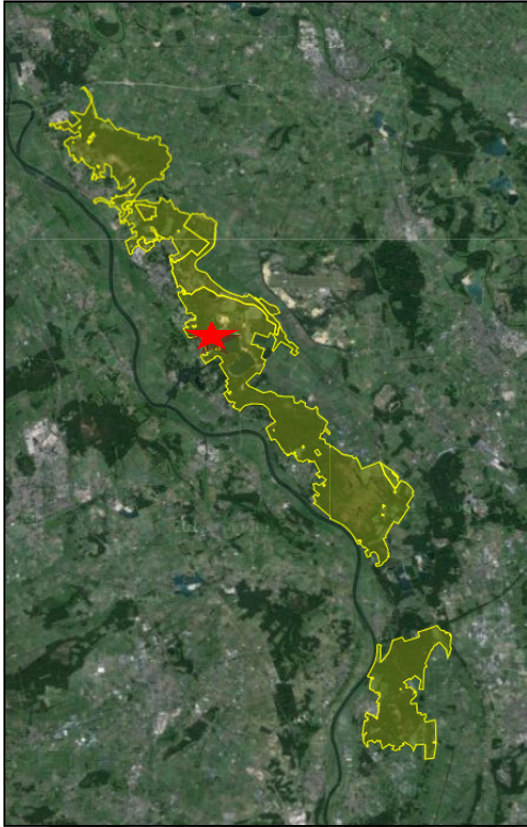
De gemeente Bergen heeft een perceel in eigendom vlak bij de huidige parkeerplaats, dat ingericht kan worden als parkeerterrein. Het perceel ligt in EHS en in Natura 2000 gebied Maasduinen. Om tot de aanleg van de parkeerplaats over te kunnen gaan, dient de EHS herbegrensd te worden en dient een tegenprestatie geleverd te worden voor het verlies van oppervlakte en kwaliteit van natuurwaarden op het perceel dat omgevormd wordt tot parkeerplaats. De gemeente heeft Bureau Meervelt verzocht een onderbouwing op te stellen waarin de voorgestelde tegenprestatie en herbegrenzing van de EHS inzichtelijk worden gemaakt.

1.2 EHS

In de gehele EHS geldt planologisch gezien het 'nee-tenzij'-regime. Dat betekent dat conform de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) in principe geen ruimtelijke ingrepen in deze gebieden worden toegestaan. Indien geoordeeld wordt dat de ingreep van groot openbaar belang is en er geen geschikt alternatief is, dan dient voor mitigatie en/of compensatie te worden gezorgd conform de 'Beleidsregel mitigatie en compensatie' van de Provincie Limburg. In onderhavige situatie is er echter geen sprake van een groot openbaar belang. De ingreep is volgens het 'Nee, tenzij-principe' niet toegestaan. Het POL (2007) maakt kleinschalige herbegrenzing van de EHS mogelijk in die situaties waar sprake is van een maatschappelijk knelpunt. Daarom wordt een herbegrenzing van de EHS om andere dan ecologische redenen voorgesteld (conform POL, 2007). Voor herbegrenzen van de EHS om andere dan ecologische redenen dient aan een aantal voorwaarden te zijn voldaan. Deze worden uitgewerkt in hoofdstuk 2.

1.3 Natura 2000

Voor de Natura 2000 gebieden geldt een stringenter afwegingskader. Initiatiefnemers moeten een passende beoordeling maken van de gevolgen van de ingreep voor het gebied voor zover er sprake is van een kans op (significante) effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. Uit de voortoets, uitgevoerd in juni 2014 (Bureau Meervelt, 2014) is gebleken dat er geen kans is op (significant) negatieve effecten. De voortoets is als bijlage 2 bij deze onderbouwing gevoegd. De provincie Limburg onderschrijft de conclusies uit deze voortoets (schriftelijke mededeling, dhr. W. Hazenberg, ecooloog Provincie Limburg). Een passende beoordeling van de voorgenomen ontwikkeling is daarom niet nodig.

Afbeelding 1 en 2: Globale ligging plangebied in Natura 2000 gebied Maasduinen. In onderstaande afbeelding is ingezoomd op het plangebied.

2. VOORWAARDEN HERBEGRENZING

De provincie Limburg stelt een aantal voorwaarden voor herbegrenzing van de EHS om andere dan ecologische redenen. In dit hoofdstuk worden deze voorwaarden puntsgewijs vermeldt en wordt een voorzet gegeven voor de beoordeling of aan deze punten is voldaan of wordt verwezen naar de relevante tekstpassages in deze onderbouwing.

Voorwaarden

1. Er vindt door de voorgestelde ruimtelijke ingreep slechts een beperkte aantasting plaats van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS en van de samenhang van de EHS.

De oppervlakte van aantasting is beperkt (0,20 ha). Door de aanleg van de parkeerplaats wordt het aanwezige natuurdoeltype A 1.5 Berken-Zomereikenbos gekapt en worden overige wezenlijke kenmerken en waarden (rust, stilte, landschapsstructuur, belevingswaarde, natuurkwaliteit, natuurlijke processen en kwaliteit van bodem en lucht) in beperkte mate aangetast. Op de parkeerplaats wordt geen verlichting aangebracht; donkerte blijft behouden. De mate van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden wordt verder beschreven in paragraaf 4.2. De ingreep tast de samenhang van de EHS is geringe mate aan. Deze aantasting is meer in fysieke zin dan in functionele zin. Door de geringe oppervlakte, het behoud van begroeiing aan de randen van de parkeerplaats en het gebruik overdag vindt voor flora en fauna geen wezenlijke versnippering plaats.

2. Het initiatief moet uiteindelijk leiden tot een kwalitatieve en/of kwantitatieve versterking van de EHS in het betreffende gebied.

De tegenprestatie wordt gerealiseerd op twee percelen op 7 km ten noorden (boscompensatie) en 4 km ten zuiden (vochtig kruidenrijk grasland) van het plangebied aangrenzend aan EHS en het Natura 2000 gebied (zie achtereenvolgens paragraaf 5.2 en 5.3). In ecologisch opzicht is dit niet bezwaarlijk. De oppervlakte van de aantasting is dermate gering dat in de directe omgeving van het plangebied geen aantasting ontstaat van ecologische verbindingzones of andere functies waardoor de noodzaak van 'reparatie' in de directe omgeving van het plangebied ontbreekt.

De toevoeging van de percelen waarop de tegenprestatie plaatsvindt aan EHS leidt tot zowel een kwalitatieve als kwantitatieve versterking; de kwalitatieve versterking betreft daarbij vooral de omvorming van het zuidelijk gelegen agrarisch gebruikt perceel tot vochtig kruidenrijk grasland met potentie tot ontwikkeling van hogere natuurkwaliteit. De kwantitatieve versterking wordt mede bereikt doordat de het oppervlak van de tegenprestatie groter is dan het oppervlak dat verloren gaat ('overcompensatie' van 0,32 ha). Gezien het geringe oppervlak en de eis van (gedeeltelijke) boscompensatie is het niet zinvol te zoeken naar alternatieven waarbij aanwezige Natura 2000 habitattypen ontwikkeld of uitgebreid kunnen worden.

Tabel: Overzicht onttrekking, benodigde tegenprestatie en voorgestelde tegenprestatie.

Onttrekking EHS	Oppervlak	Bestaande inrichting
Te vellen bos in EHS (tevens te compenseren opp. voor de Boswet)	0,20 ha	Berken-Zomereikenbos
Benodigde tegenprestatie EHS	Oppervlak	Benodigde inrichting
Totaal te compenseren oppervlakte EHS (incl. kwantiteitstoeslag 66%)	0,33 ha	Minimaal 50% van deze opp dient te worden ingericht met het natuurdoeltype dat verloren gaat
Voorgestelde tegenprestatie		Voorgestelde inrichting
Tegenprestatie perceel A1 Berkenkamp (eigendom gemeente Bergen)	0,27 ha	Berken-Zomereikenbos
Tegenprestatie perceel A2 Looijse graaf (eigendom SLL)	0,38 ha	Vochtig kruidenrijk grasland
Totale oppervlakte voorgestelde tegenprestatie	0,65	

3. Bij een 'versterking' van de EHS (Nota Ruimte) is sprake van winst en moet meer gebeuren dan is verwoord in de regels voor behoud van kwaliteit bij de toepassing van de beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden.

Zie voorwaarde 2.

4. Er vindt een zorgvuldige onderbouwing van de ruimtelijke ingreep op de gegeven locatie plaats waarbij een afweging van alternatieven plaatsvindt.

Sinds de realisatie van het bezoekerscentrum aan Reindersmeer met bijbehorende parkeerplaatsen ervaren omwonenden en passanten overlast op drukke dagen, met name in het weekend. Dit komt tot uiting in wildparkeren in de berm, voortuinen van omwonenden en verkeersonveilige situaties. In overleg met bewoners zijn al diverse maatregelen genomen. Er zijn grote rotsblokken geplaatst en paaltjes geslagen in bermen. Tevens zijn er op een aantal locaties in de berm nog aanvullende parkeerplaatsen gerealiseerd. Een structurele oplossing is echter nodig. Deze is gevonden in het realiseren van een nieuwe 'overloop'parkeerplaats.

Om te komen tot een nieuwe locatie diende rekening te worden gehouden met de volgende punten:

- Geen overlast (danwel een vermindering van de overlast) voor omwonenden;
- Een veilige locatie, van de weg af;
- Op relatief korte afstand van de hoofdparkeerplaats en bezoekerscentrum (binnen een straal van 300 meter);
- Op een perceel met geringe natuurwaarde en eenvoudig te ontsluiten;
- Op gemeentegrond i.v.m. de kosten.

Deze punten in oogschouw nemend betekende dat locaties ten zuiden van het bezoekerscentrum afvielen. Er is dan ook gekeken naar mogelijkheden ten noorden van het bezoekerscentrum.

Daarbij is het perceel dat kadastraal bekend is BGN02 F5503 en F6061 als meest geschikte perceel naar voren gekomen. Het ligt op nog geen 250 meter afstand van het bezoekerscentrum, er ligt al een weg (toegangsweg tot Bosserheide 3), en een onverhard pad naar het bezoekerscentrum (zie ook figuur 1 en 2). Tevens is uit flora en fauna onderzoek gebleken dat er geen belemmeringen zijn en dat de verkeersveiligheid goed kan worden geborgd.

5. Ter plekke worden zodanige maatregelen genomen dat er sprake is van een goede landschappelijke en natuurlijke inpassing.

De inpassing van de parkeerplaats vindt plaats door behoud van de begroeiing aan de randen (zie inrichtingstekening paragraaf 3.1, figuur 4). De inrichting van de percelen die gebruikt worden als tegenprestatie sluit aan bij omringende EHS.

6. De initiatiefnemer committeert zich aan het uitvoeren van de kwalitatieve en/of kwantitatieve versterking van de EHS en er worden afspraken gemaakt over de wijze en momenten waarop de initiatiefnemer de provincie zal informeren over de voortgang van de uitvoering.

Hiertoe wordt een overeenkomst met de provincie gesloten waarin de afspraken worden vastgelegd. De onderbouwing voor herbegrenzing EHS parkeerplaats Maasduinen zal als bijlage worden toegevoegd bij de overeenkomst. Nadat het op te stellen bestemmingsplan door de gemeenteraad is vastgesteld en onherroepelijk is geworden wordt uitvoering gegeven aan de compensatie. Dit zal plaatsvinden in het plantseizoen van 2014/2015. Wanneer de aanplant is gerealiseerd en uitgevoerd, zal de provincie hierover worden bericht. Gelijktijdig wordt tevens de nieuwe parkeerplaats aangelegd.

7. De kwaliteitswinst wordt niet gefinancierd uit reguliere EHS-middelen

De kwaliteitswinst wordt gefinancierd door de gemeente Bergen.

8. Herbegrenzing is enkel toepasbaar bij kleinschalige ontwikkelingen en blijft beperkt tot het oplossen van knelpunten en het bieden van maatwerk

De parkeerplaats beslaat een oppervlakte van 0,20 ha en lost het huidige verkeersprobleem op drukke dagen rond het bezoekerscentrum op. Sinds de realisatie van het bezoekerscentrum aan Reindersmeer met bijbehorende parkeerplaatsen ervaren omwonenden en passanten overlast op drukke dagen, met name in het

weekend. Dit komt tot uiting in wildparkeren in de berm, voortuinen van omwonenden en verkeersonveilige situaties. In overleg met bewoners zijn al diverse maatregelen genomen. Er zijn grote rotsblokken geplaatst en paaltjes geslagen in bermen. Tevens zijn er op een aantal locaties in de berm nog aanvullende parkeerplaatsen gerealiseerd. Een structurele oplossing is echter nodig.

9. Bij toepassing van het instrument Herbegrenzen EHS om andere dan ecologische redenen geldt dat het tijdstip van het besluit over de ingreep ook het tijdstip is waarop besloten wordt over de aard, wijze en het tijdstip van de realisatie van de kwaliteits- en/of kwantiteitswinst. In principe wordt deze kwaliteits- en/of kwantiteitswinst zo snel mogelijk en bij voorkeur tegelijkertijd gerealiseerd met de aanleg van de nieuwe rode functies door de initiatiefnemer gerealiseerd.

Om de parkeerplaats te kunnen realiseren dient eerst een bestemmingsplanprocedure te worden doorlopen. Naast de parkeerplaats worden beide percelen voor de tegenprestatie ook meegenomen in het bestemmingsplan. De planning is dat de gemeenteraad het bestemmingsplan op 11 november 2014 vaststelt. Pas nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is, kan worden begonnen met de inrichting van de twee percelen en de aanleg van de nieuwe parkeerplaats.

Het perceel van de gemeente, gelegen aan de Berkenkamp, wordt beplant met bomen. In 2015 staat een boomplantdag gepland voor in het voorjaar. Deze locatie wordt daarvoor gebruikt.

Het perceel van het Limburgs Landschap, gelegen aan de Rijksweg, wordt ingericht als vochtig kruidenrijk grasland.

De afspraken over de aanleg worden vastgelegd in een overeenkomst. Zie daarvoor onder punt 6.

3. HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de westgrens van het Natura 2000 gebied, ten noorden van het bezoekerscentrum en bijbehorende parkeerplaats aan de weg Bosserheide. Het betreft de kadastrale percelen BGN02, F5503 en F6061, in totaal circa 2600 m² groot. Hiervan is circa 2000 m² nodig voor het parkeerterrein. Een deel van het perceel F6061 zal worden gebruikt voor de uitrit voor het verkeer. De overige m² zijn bestemd voor de groene omzoming, deze blijft gehandhaafd. Volgens het inrichtingsplan voor de parkeerplaats (zie figuur 6) blijft op het perceel alleen een rand aan bos langs de wegen staan en ontstaat daardoor een verlies aan bos van ca. 0,20 ha (informatie van de gemeente Bergen).

Naast dit perceel loopt een zandpad dat dient als toegangsweg naar Bosserheide 3. Het plangebied maakt deel uit van het bosgebied ten westen van het Reindersmeer ook bekend staand als 'De Grote Muijs' en bestaat uit bos met Grove den, Zomereik, Lijsterbes, Amerikaanse eik en Ruwe berk met een ondergroei van struiken als Amerikaanse vogelkers, Sporkehout en Gewone vlierbes en planten als Brede stekelvaren, Kamperfoelie en Pijpenstro. Het natuurdoeltype is A 1.5 Berken-Zomereikenbos.

In het plangebied is veel staand en liggend dood hout aanwezig en de bodem heeft een vrij dikke strooisellaag. In het plangebied is reliëf aanwezig, deels lijkt dit natuurlijk (opgestoven zandduintje), deels kunstmatig. De bodem (onder de strooisellaag) bestaat uit een grofzandige veldpodzol (Gisviewer Limburg 2014). De bossen (loofbossen, aanplant gemengd bos en naaldbossen) in dit deel van het Natura 2000 gebied worden afgewisseld met weilanden.

Figuur 3 en 4: Impressie plangebied (zie ook foto voorkant).

3.2 Beschrijving volgens het Provinciaal Natuurbeheerplan

In onderstaande figuur wordt het plangebied weergegeven als onderdeel van het deelgebied NL05.10D 'De Grote Muijs'.

Figuur 5: Het plangebied (globaal aangegeven met rode lijn) maakt deel uit van deelgebied NL05.10D 'De Grote Muijs' en wordt omschreven als multifunctioneel bos (Stimuleringsplan Noord Limburg Oost via Gisviewer Provincie Limburg, 2014).

NLO5.10D De Grote Muijs

Beschrijving

Dit uitgestrekte multifunctionele bosgebied ligt op een voormalig stuifduin ten zuidoosten van Bergen. Grotendeels is het productiebos. Het resterende gedeelte bestaat uit oud Wintereiken-Beukenbos. Sporadisch wordt op warme, open plaatsen in het bos of op kleine heiderelicten de Levendbarende hagedis waargenomen. Verder is het bos ornithologisch gezien waardevol, met name in de omgeving van de Bergerheide. De N271 vormt een knelpunt voor onder meer Egel, Ree en amfibieën.

De gewenste natuurdoeltypen worden in onderstaande tabel 1 weergegeven:

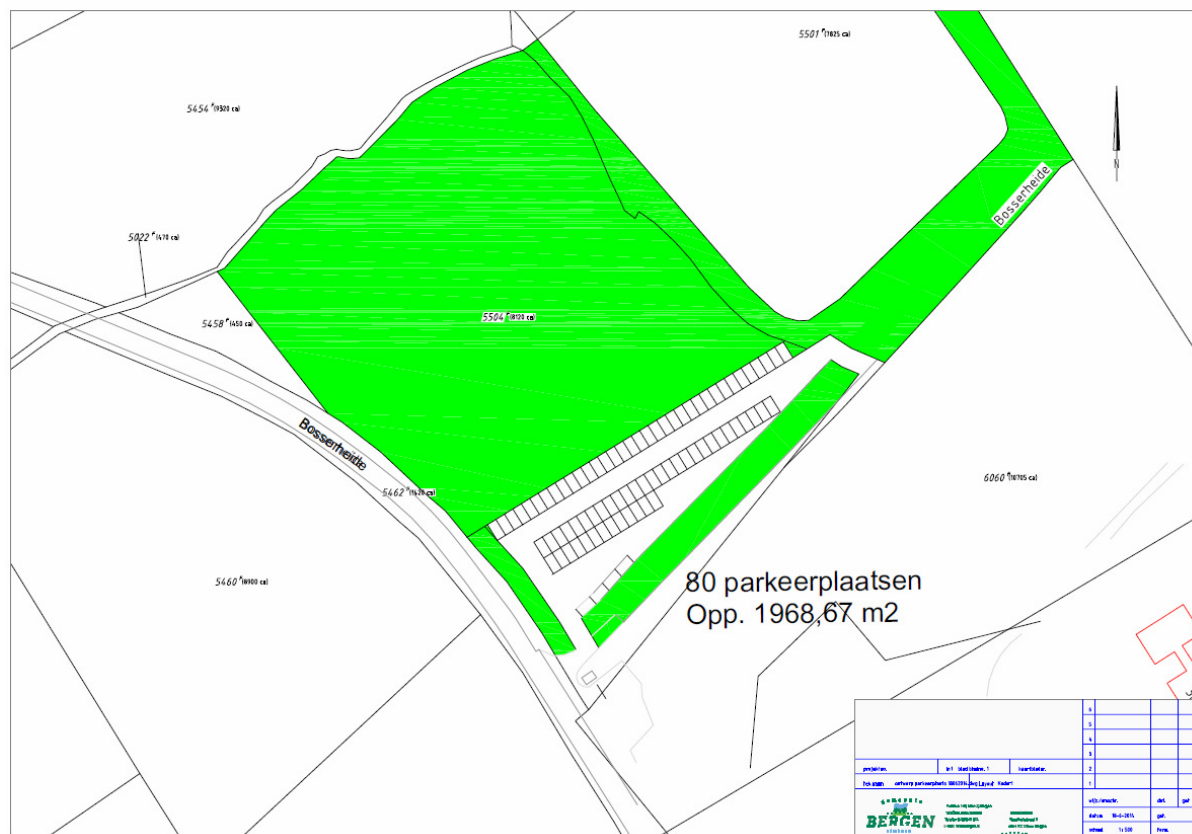
Tabel 1: Gewenste natuurdoeltypen volgens het Provinciaal Natuurbeheerplan (Provincie Limburg, 2014).

NATUURDOELTYPE	PERCENTAGE (%)	OMSCHRIJVING BEHEERTYPE
Berken-Zomereikenbos	65	Dennen-, eiken- en beukenbos
Bremstruweel	5	Droog schraalland
Droge heide	10	Droge heide
Wintereiken-Beukenbos	20	Dennen-, eiken- en beukenbos

4. NIEUWE SITUATIE PLANGEBIED

4.1 Inrichting

Uitgangspunt voor de inrichting (zie onderstaande inrichtingstekening) is het ontwerp P88 (Bureau Hemmen, 16 april 2014)(zie bijlage 1).

Figuur 6: Inrichting parkeerplaats (gemeente Bergen).

4.2 Aantasting wezenlijke kenmerken en waarden

Wezenlijke kenmerken en waarden zijn de natuurwaarden die zijn vertaald in natuurdoeltypen zoals vermeld in het Provinciaal Natuurbeheerplan. De natuurdoeltypen voor het deelgebied waarin het plangebied ligt, zijn weergegeven in tabel 1. Daarnaast betreffen deze waarden rust, stilte, donkerte, openheid, de landschapsstructuur, belevingswaarde, de bij het gebied behorende natuurkwaliteit en areaal, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht.

Door de aanleg van een parkeerplaats worden genoemde wezenlijke kenmerken en waarden in het plangebied aangetast. Gezien de geringe oppervlakte die de aanleg van de parkeerplaats in beslag neemt is de aantasting gering. Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het leefgebied van de Zwarte specht, een van de broedvogelsoorten waarvoor Maasduinen als Natura 2000 gebied is aangewezen. Alternatief leefgebied voor deze soort is in de directe omgeving in ruime mate aanwezig waardoor geen wezenlijk kwaliteitsverlies van het leefgebied optreedt.

De ingreep tast de samenhang van de EHS in geringe mate aan. Deze aantasting is meer in fysieke zin dan in functionele zin. Door de geringe oppervlakte, het behoud van begroeiing aan de randen van de parkeerplaats en het gebruik overdag vindt voor flora en fauna geen wezenlijke versnippering plaats.

5. VOORGESTELDE TEGENPRESTATIE

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de voorgestelde tegenprestatie uitgewerkt. Om te beginnen wordt in onderstaande overzichtstabel een samenvatting gegeven van de onttrekking aan EHS, de benodigde tegenprestatie en de voorgestelde tegenprestatie. Deze aspecten worden in de hierna volgende paragrafen uitgewerkt.

Tabel 2: Overzicht onttrekking, benodigde tegenprestatie en voorgestelde tegenprestatie.

Onttrekking EHS	Oppervlak	Bestaande inrichting
Te vellen bos in EHS (tevens te compenseren opp. voor de Boswet)	0,20 ha	Berken-Zomereikenbos
Benodigde tegenprestatie EHS	Oppervlak	Benodigde inrichting
Totaal te compenseren oppervlakte EHS (incl. kwantiteitstoeslag 66%)	0,33 ha	Minimaal 50% van deze opp dient te worden ingericht met het natuurdoeltype dat verloren gaat
Voorgestelde tegenprestatie		Voorgestelde inrichting
Tegenprestatie perceel A1 Berkenkamp (eigendom gemeente Bergen)	0,27 ha	Berken-Zomereikenbos
Tegenprestatie perceel A2 Looijse graaf (eigendom SLL)	0,38 ha	Vochtig kruidenrijk grasland
Totale oppervlakte voorgestelde tegenprestatie	0,65 ha	

5.2 Voorgestelde oppervlakte tegenprestatie

Tegenprestatie EHS

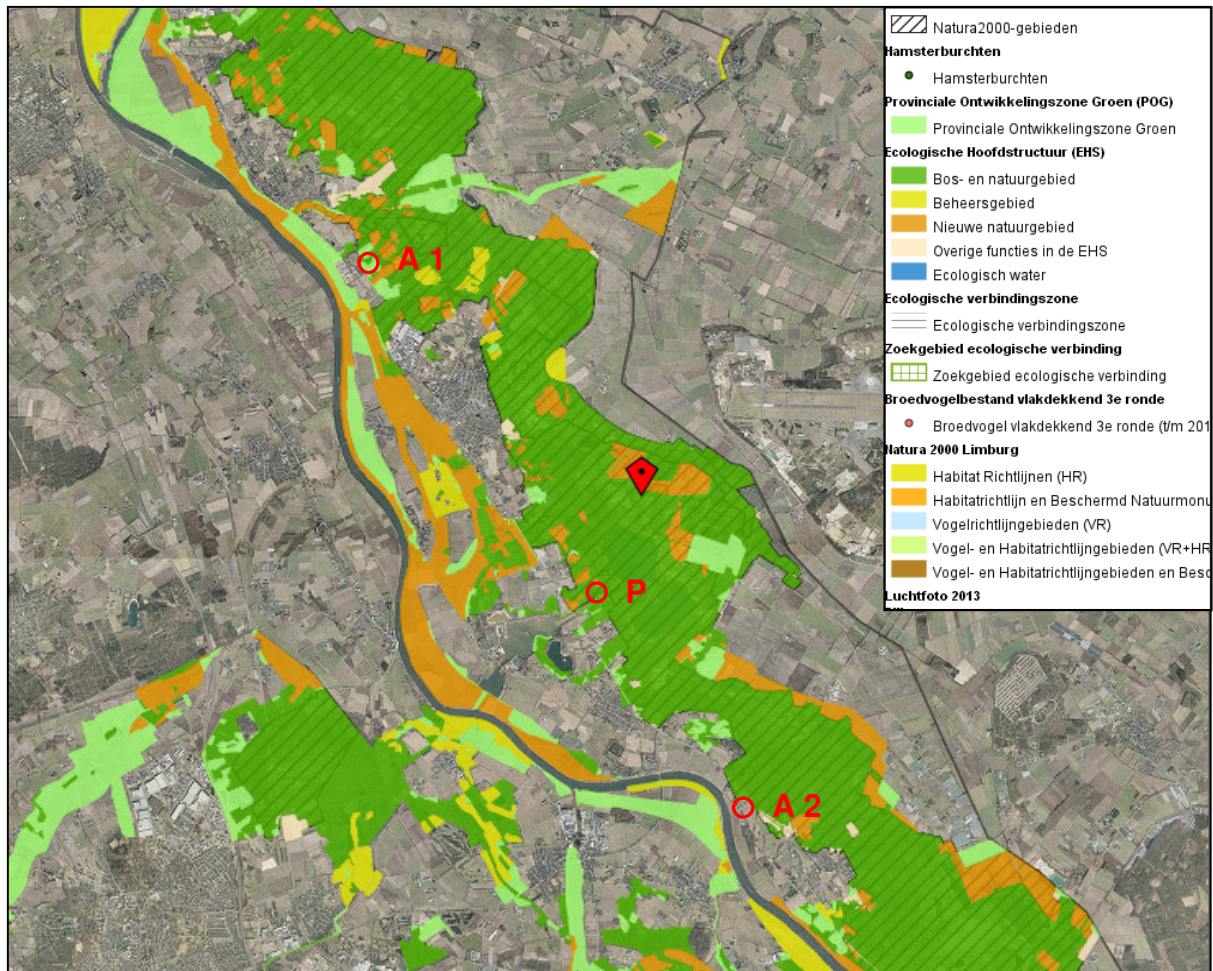
Volgens het rapport van Bureau Hemmen betreft het bos met een ontwikkelingstijd van 25 - 100 jaar. De vervangbaarheid van dit natuurdoeltype is matig. Volgens bijlage 2 van de Beleidsregel geldt voor dit type een kwantiteitstoeslag van 66%. Bij verlies van 0,20 ha bos moet derhalve 0,33 ha nieuw bos (of eventueel andere gelijkwaardige natuur) worden aangelegd.

Compensatie Boswet

Compensatie voor de Boswet is eveneens aan de orde. Voor de Boswet moet gekapt bos ter plaatse of elders opnieuw worden aangeplant of anderszins ontstaan. Qua kroonprojectie kan dit wat minder zijn.

De gemeente Bergen heeft twee percelen om in te zetten voor de benodigde tegenprestatie. Een perceel (in eigendom van de gemeente Bergen) zal ingezet worden om aan de benodigde boswetcompensatie te voldoen. Dit perceel is echter te klein om te compenseren voor de kwantiteitstoeslag. Om die reden wordt een tweede perceel (in eigendom van Stichting het Limburgs Landschap) ingezet.

De percelen hebben in het vigerende bestemmingsplan de bestemming 'Agrarisch met waarden' (Bestemmingsplan Buitengebied 2013, zie ook bijlage 3). Een procedure tot wijziging van het bestemmingsplan is opgestart. In het nieuwe bestemmingsplan krijgen de percelen de bestemming 'Natuur'. Beide percelen en de voorgestelde inrichting worden hieronder besproken.

Figuur 7: Overzicht ligging plangebied voor parkeerplaats (P) en compensatieperceel voor boscompensatie (A1) en overige tegenprestatie (A2) (ondergrond Gisview Provincie Limburg).

5.3 Perceel A1 voor de boscompensatie

5.3.1 Ligging en oppervlak

Er is een compensatielocatie beschikbaar aan de Berkenkamp in Afferden (perceel tegenover Berkenkamp 2 bij Gening). Het betreft het kadastraal perceel BGN02 T 744. Het perceel is 2.740 m² groot, gemeentelijk eigendom en ligt op circa 7 kilometer ten noorden van de aan te leggen parkeerplaats. Op een deel van het perceel zijn al bomen aanwezig.

Het perceel maakt deel uit van POG en ligt tegen EHS en Natura 2000 Maasduinen aan. Wezenlijke kenmerken en waarden van het perceel zelf zijn niet beschreven in het Provinciaal Natuurbeheerplan; deze zijn wel beschreven van het omringende gebied.

Figuur 8: Het plangebied (globaal aangegeven met rode lijn) grenst aan deelgebied NL04.28A Berkenkamp en wordt omschreven als bos en natuur (Provinciaal Natuurbeheerplan 2014 via Gisviewer Provincie Limburg, 2014).

5.3.2 Wezenlijke kenmerken en waarden omringende gebied

Het omringende bos maakt deel uit van deelgebied NLO4.28A Berkenkamp en wordt in het Stimuleringsplan Noord Limburg Oost als volgt omschreven:

'NLO4.28A Berkenkamp

Dit afwisselende natuurgebied met bos en heide ligt op het oude laagterras van de Maas en maakt deel uit van het geomorfologisch waardevolle stuifduincomplex. De zandig-lemige ondergrond is voedselarm en droog en grotendeels bedekt met vrij soortenarme naalduinaanplant met verruigde ondergroei. Slechts op enkele plaatsen, met name aan de randen van het bosgebied zijn de oorspronkelijke oude Berken-Zomereikenbossen bewaard gebleven. Eveneens aan de randen van het bos bevinden zich droge, deels vergraste, heiderestanten. Plaatselijk zijn deze vergrast en is er bosopslag. De droge heiden bevatten plaatselijk Kruipbrem. Op het zuidelijk gelegen heideterrein komt de Levendbarende hagedis voor. Op een enkele plaats is de ondergrond meer leemhoudend en daardoor treffen we hier relictten van vochtige heidevegetaties aan waar Dopheide overheerst. Hier staan Bruine snavelbies, Witte snavelbies (beide RL2) en Kleine zonnedauw. Aan de rand van het bos- en heidegebied, grenzend aan het Maasdal is in 1996 de Rouwmantel waargenomen, een kenmerkende vlindersoort voor bosranden. Het loofbos en de heide zijn van belang voor vogels (Boomleeuwerik). Tevens komt hier plaatselijk de Bruine eikenpage voor.

Aandachtsoorten: Bruine eikenpage, Witte snavelbies'.

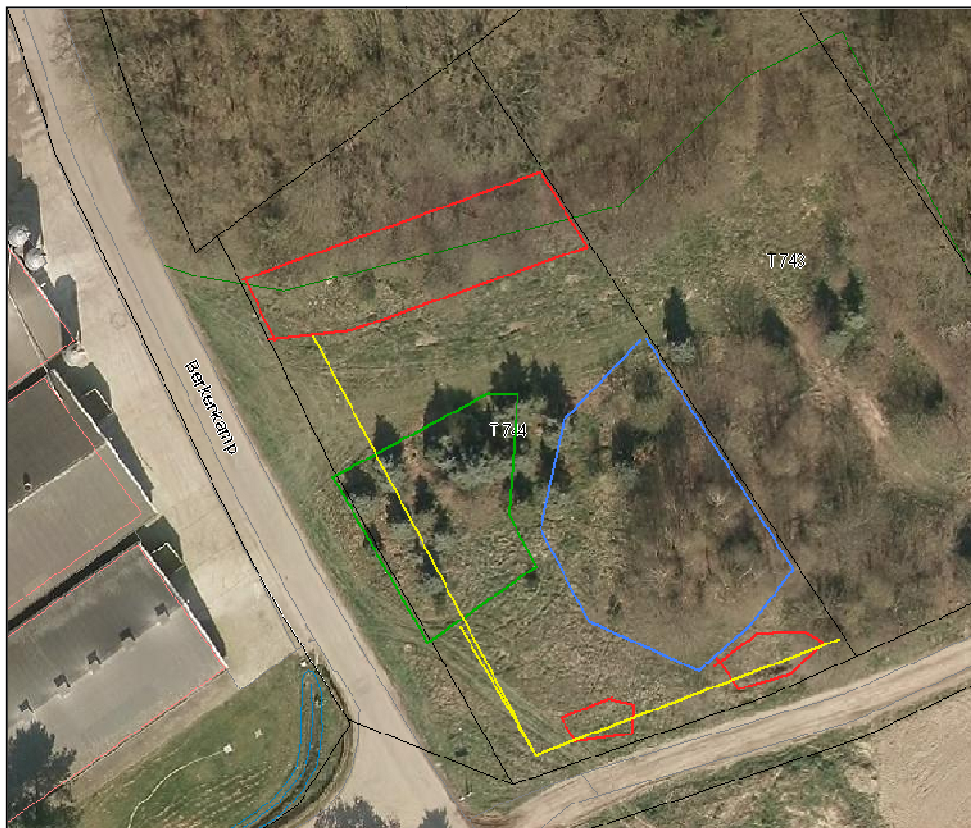
Tabel 3: Gewenste natuurdoeltypen voor deelgebied NLO4.28A volgens het Provinciaal Natuurbeheerplan (Provincie Limburg, 2014).

NATUURDOELTYPE	PERCENTAGE (%)	OMSCHRIJVING BEHEERTYPE
Droge Heide	5	Droge heide
Natte heide	2	Veenmosrietland en moerasheide
Vochtige heide	3	Vochtige heide
Zandschraalgrasland	5	Droog schraalland
Berken-Zomereikenbos	80	Dennen, eiken- en beukenbos
Bremstruweel	5	Droog schraalland

5.3.3 Voorgestelde inrichting compensatieperceel A1

Omdat alleen dit perceel beschikbaar is voor de boscompensatie wordt hier in overeenstemming met de gewenste natuurdoeltypen in het aangrenzende bos 0,20 ha Berken-Zomereikenbos aangeplant (totale omvang perceel is 0,27 ha). Territoria van Boomleeuwerik (4), Nachtzwaluw (1) en Roodborsttapuit (1) komen voor in het kilometerhok waarin het compensatieperceel ligt. Deze soorten zijn gebaat bij een open bostype.

Met aanplant van deze oppervlakte bos wordt aan de boswetcompensatie voldaan. De bestaande inheemse bomen worden behouden en niet meegeteld in de aan te planten oppervlakte.

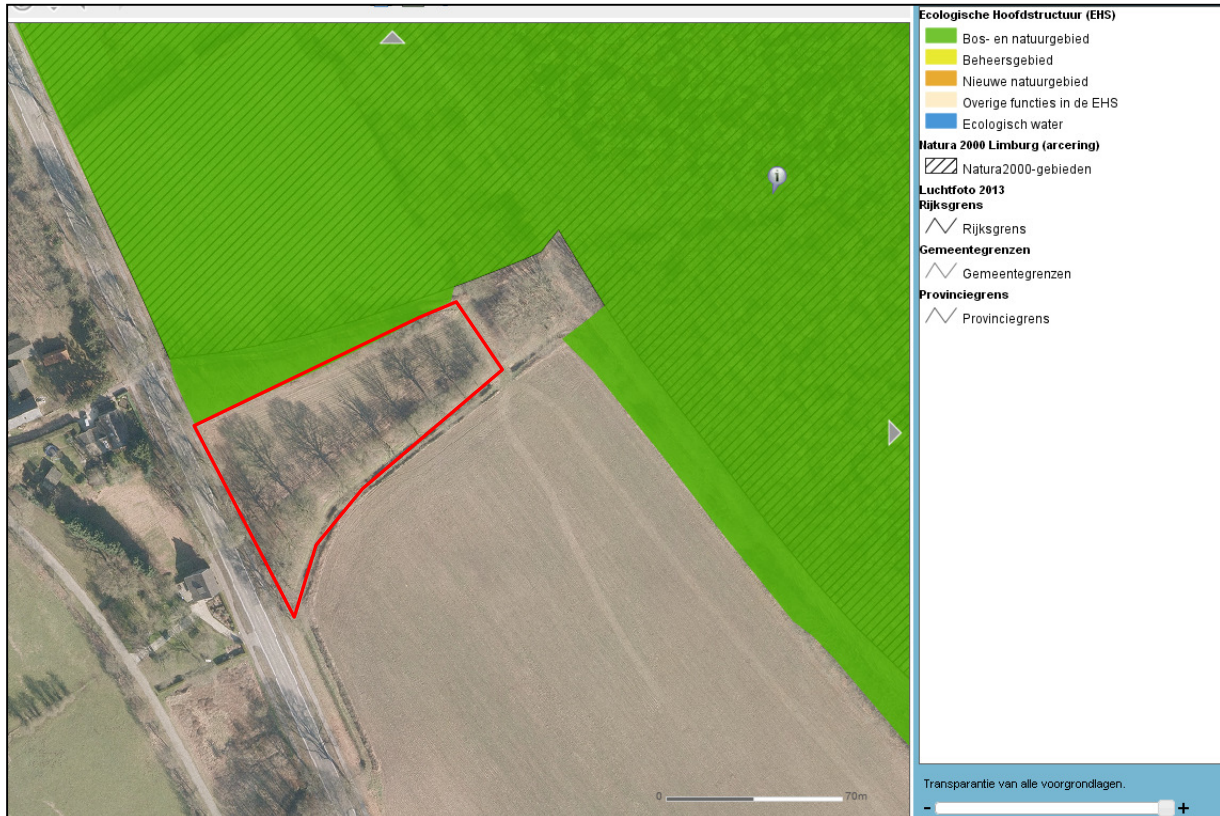
Kleur	Maatregel
Rode omlijning	Verwijderen Amerikaanse vogelkers
Groene omlijning	Verwijderen zilverdennen en omorika's en Amerikaanse vogelkers
Blauwe omlijning	Handhaven van open bosstructuur van inlandse eik en berk en wilg
Gele omlijning	Aanplant struiketage van inlandse struiken zoals o.a. , meidoorn, vlier, vuilboom, prunus padus. Daarmee wordt ook toegankelijkheid belemmerd inzake de illegale stort van tuinafval/puin
Overige deel	(veren) aanplant van eik, berk waarbij open structuur wordt nageleefd dus geen aaneengesloten beplanting.

Figuur 9: Voorgestelde inrichting compensatieperceel A1 (A. Arts, gemeente Bergen, 2014).

5.4 Perceel A2 voor overige tegenprestatie

5.4.1 Ligging en oppervlak

Een perceel in eigendom van Stichting het Limburgs Landschap is beschikbaar als tegenprestatieperceel. Het perceel staat kadastraal bekend als BGN02 S 622. In de huidige situatie wordt dit perceel verpacht en is het agrarisch in gebruik. Het perceel is 5.610 m² groot en wordt omzoomd door bomen. De daadwerkelijke akker, in te zetten als tegenprestatieperceel is circa 3.800 m². Het perceel ligt op circa 4 kilometer ten zuiden van de aan te leggen parkeerplaats.

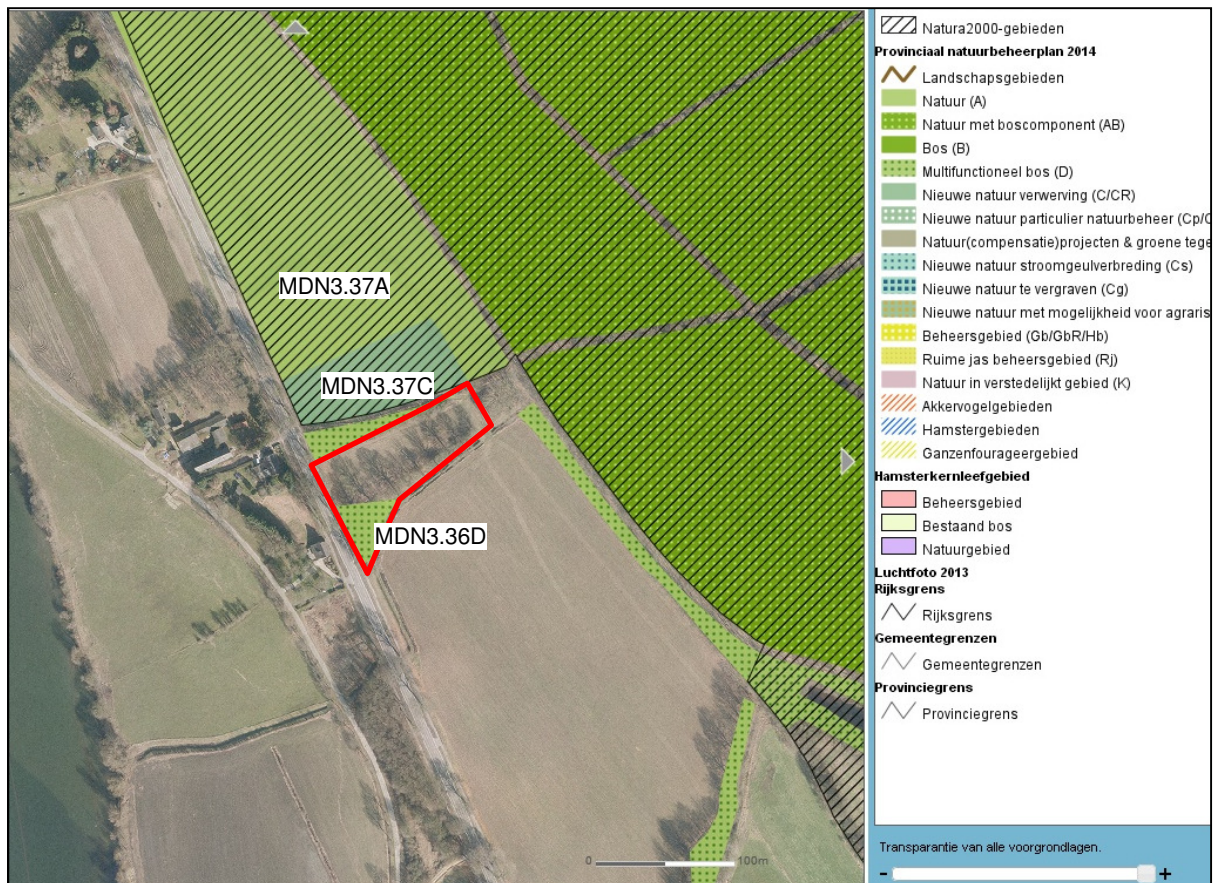

Figuur 10: Ligging ten opzichte van EHS (Gisviewer Provincie Limburg, 2014).

Alleen de daadwerkelijke akker (circa 0,38 ha) wordt ingezet als tegenprestatieperceel. Het perceel maakt geen deel uit van de POG.

5.4.2 Wezenlijke kenmerken en waarden omringende gebied

Het perceel grenst aan de noordkant aan deelgebied MDN3.37A Looijsche Graaf en MDN3.37.1C Looijsche Graaf. De opstanden op het perceel zelf maken deel uit van het deelgebied MDN3.36D Aan de Aswaarden. De beschrijvingen uit het Stimuleringsplan Noordelijk Maasdal Noord van de deelgebieden worden hieronder weergegeven.

Figuur 11: Het plangebied (globaal aangegeven met rode lijn) grenst aan deelgebied MDN3.37C Looijse Graaf en wordt omschreven als bos en natuur (Provinciaal Natuurbeheerplan 2014, Gisviewer Provincie Limburg).

MDN3.37A Looijsche graaf

Beschrijving: Op de locatie waar in het verleden de Looijse graaf uitmondde in de Maas heeft het Stichting het Limburgs Landschap een natuurgebied in eigendom. Door de aanleg van N271 stroomt de beek niet meer uit in de Maas. De kwel uit de beek wordt vastgehouden door een stuw. Het grasland rondom de beek is verruigd met pitrus. Hier en daar liggen nog landschappelijk waardevolle elementen als meidoornhagen met knobbomen, een poel en een houtwal.

MDN3.37.1C Looijsche graaf I

Beschrijving: Bij het begrenzen van het Stimuleringsplan Noordelijk Maasdal is in het deelgebied MDN3.37A een deel nieuwe natuur begrensd als bestaande natuur. Het gebied is destijds begrensd als bestaande natuur omdat de terreinbeheerder de gewenste natuur inmiddels had gerealiseerd. Omdat de aanduiding nieuwe natuur de feitelijke aanduiding blijft krijgt het gebied alsnog een eigen code (MDN3.37.1C) en een nieuwe naam. De doeltypen van MDN3.37A blijven gehandhaafd. De doeltypen van het nieuwe deelgebied sluiten hier op aan.

Tabel 4: Gewenste natuurdoeltypen voor deelgebied MDN3.371C volgens het Provinciaal Natuurbeheerplan (Provincie Limburg, 2014).

NATUURDOELTYPE	PERCENTAGE (%)	Omschrijving beheertype
Glanshaverhooiland	10	Glanshaverhooiland
Grote zeggenmoeras	10	Moeras
Kleine zeggen grasland	70	Nat schraalland
Kleine zeggenmoeras	10	Moeras
Vochtig kruidenrijk grasland	10	Kruiden- en faunarijk grasland

De boomgroepen op het perceel maken deel uit van het deelgebied MDN3.36D Aan de Aswaarden. Dit deelgebied wordt beschreven in het Provinciaal Natuurbeheerplan (bron: Stimuleringsplan Noordelijk Maasdal Noord).

MDN3.36D Aan de Aswaarden

Beschrijving

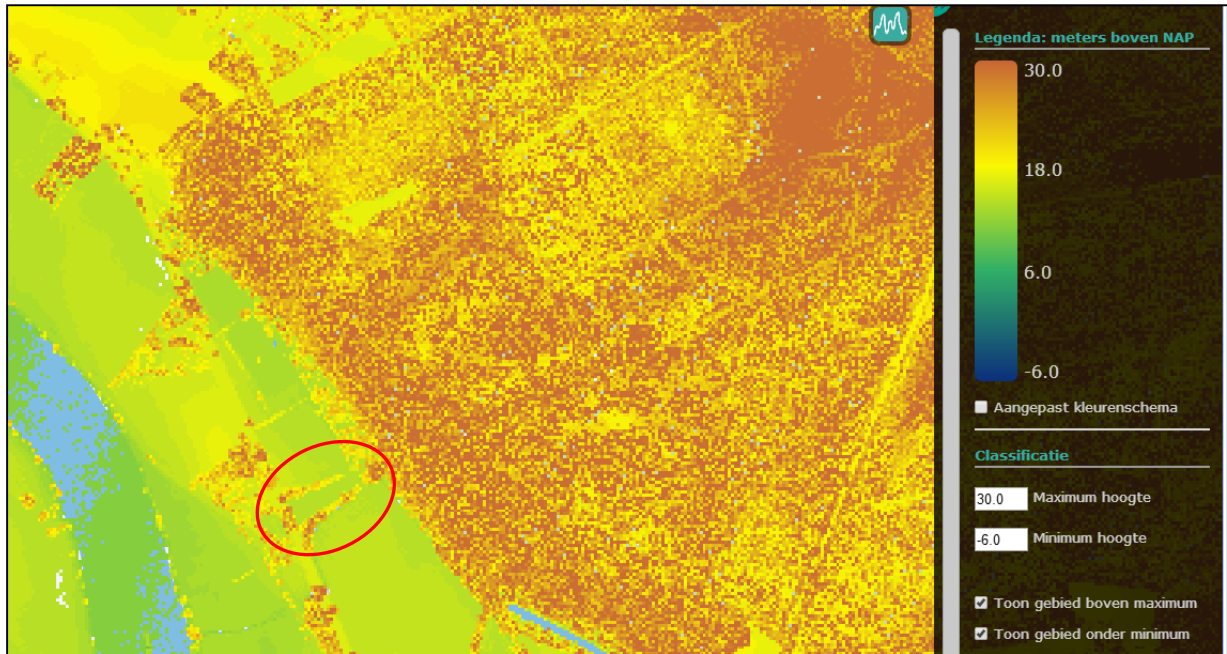
Buiten het winterbed van de Maas, ten oosten van de N271 ligt een half open landschap met kleinschalige bossen, akkers en weilanden. Een van die kleine bosgebieden grenst aan de Looijse Graaf en de visvijver. Het bosgebied bestaat uit loofbos met in het centrum een verruigd Elzenbroekbos. Behalve braamstruiken maken ook drie zeggensoorten deel uit van de ondergroei, te weten Zompzegge, Elzenzegge en Hoge cyperzegge. Langs de visvijver en meer richting de Geijsselberg is het bos te typeren al een Berken-Zomereikenbos met delen die verruigd zijn met bramenopslag. In het gebied worden de Nachtegaal en Wielewaal als broedvogels aangetroffen. Aandachtssoorten: Nachtegaal en Wielewaal

Tabel 5: Gewenste natuurdoeltypen voor deelgebied MDN3.36D volgens het Provinciaal Natuurbeheerplan (Provincie Limburg, 2014).

NATUURDOELTYPE	PERCENTAGE (%)	OMSCHRIJVING BEHEERTYPE
Berken-Zomereikenbos	20	Dennen-, eiken- en beukenbos
Elzenbroekbos	80	Rivier- en beekbegeleidend bos

5.4.3 Voorgestelde inrichting perceel A2

Vochtig kruidenrijk grasland. Dit doeltype wordt gebruikt indien de potenties tot het ontwikkelen van de in de tabel 4 genoemde graslanden gering zijn. Gezien het recente agrarisch gebruik mag aangenomen worden dat er nog veel voedingsstoffen in de akker aanwezig zijn waardoor de genoemde natuurdoeltypen voorlopig niet ontwikkeld kunnen worden. Het verdient aanbeveling onderzoek te doen naar de bodemkwaliteit en afhankelijk van de resultaten en mogelijke beheermaatregelen de gewenste natuurdoeltypen bij te stellen. Volgens de hoogtekaart (zie figuur 12) is ontwikkeling van vochtig kruidenrijk grasland zeker haalbaar. Doelsoort van vochtig kruidenrijk grasland is onder meer Roodborsttapuit. Voor deze soort is het aangrenzende Natura 2000 gebied aangewezen waardoor ontwikkeling tot kruidenrijk grasland een versterking kan vormen van het al aanwezige leefgebied (in het kilometerhok waarin dit perceel ligt is in 2013 een territorium vastgesteld; in de omgeving komt Roodborsttapuit sporadisch voor (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl)).

Figuur 12: Hoogtekaart met locatie perceel A2 rood omcirkeld (www.ahn.nl).

6. TOEKOMSTIG BEHEER VAN DE PERCELEN

Het beheer van het perceel voor de boscompensatie blijft de verantwoordelijkheid van de gemeente Bergen. Het beheer van het perceel van Stichting het Limburgs Landschap wordt uitgevoerd door de Stichting zelf. Hier worden afspraken over gemaakt. Voorgesteld wordt een beheer met maaien en afvoeren, eventueel middels uitmijnen.

Boscompensatieperceel

In het winterseizoen 2014/2015 wordt begonnen met het verwijderen van de op het terrein aanwezige exoten en Amerikaanse vogelkers. De bomen wordt tijdens de boomplantdag op 18 maart 2015 geplant. Na aanplant wordt de komende 6 jaar vrij weinig beheer uitgevoerd. De beplanting moet eerst aanslaan en gaan groeien. In bosverband wordt de eerste dunning pas na circa 20 jaar uitgevoerd.

De struiken kunnen na circa 8 jaar wel op afstand worden gezet door de helft af te zagen waardoor de overblijvende struiken geheel uit kunnen groeien tot grote struiken.

EHS compensatieperceel

Op dit perceel is voorzien in compensatie met als natuurdoeltype Vochtig Kruidenrijk Grasland en als beheertype Kruiden- en faunarijk grasland. Het betreffende perceel is momenteel in gebruik als maïsland. Na de maïsoogst zullen in het najaar van 2014 de voorbereidende werkzaamheden (bodem losmaken en ploegen) plaatsvinden. Daarna worden de kruidenrijke mengsels ingezaaid. In 2015 wordt begonnen met maaien en afvoeren (1ste snede vanaf 25 mei, daarna zo vaak als nodig is).

Bij voldoende verschraling kan de maaidatum later in het jaar en eventueel laatbloeiende soorten als kleine ratelaar toegevoegd worden als halfparasiet op gras.

BIJLAGE 1 ONTWERP PARKEERPLAATS BIJ BEZOEKERSCENTRUM MAASDUINEN

Bureau hemmen, 2014

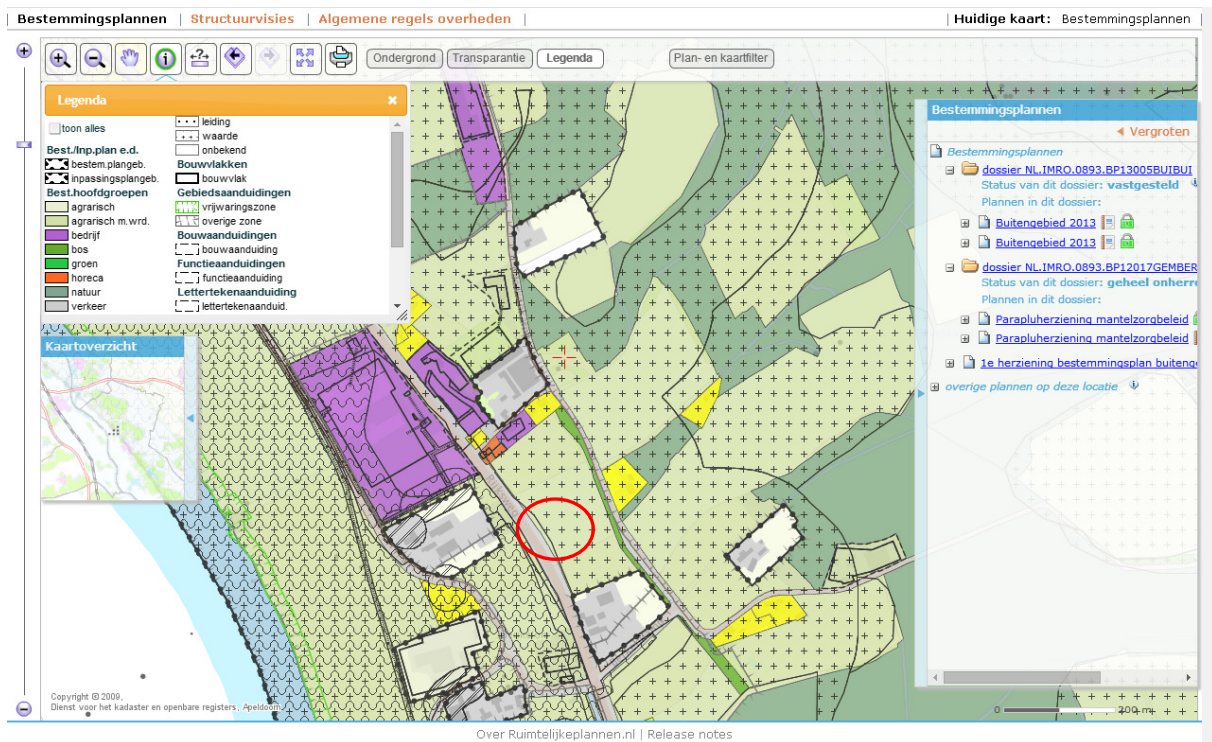
Wordt als PDF bijgevoegd.

BIJLAGE 2 VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET PARKEERPLAATS DE MAASDUINEN 2014

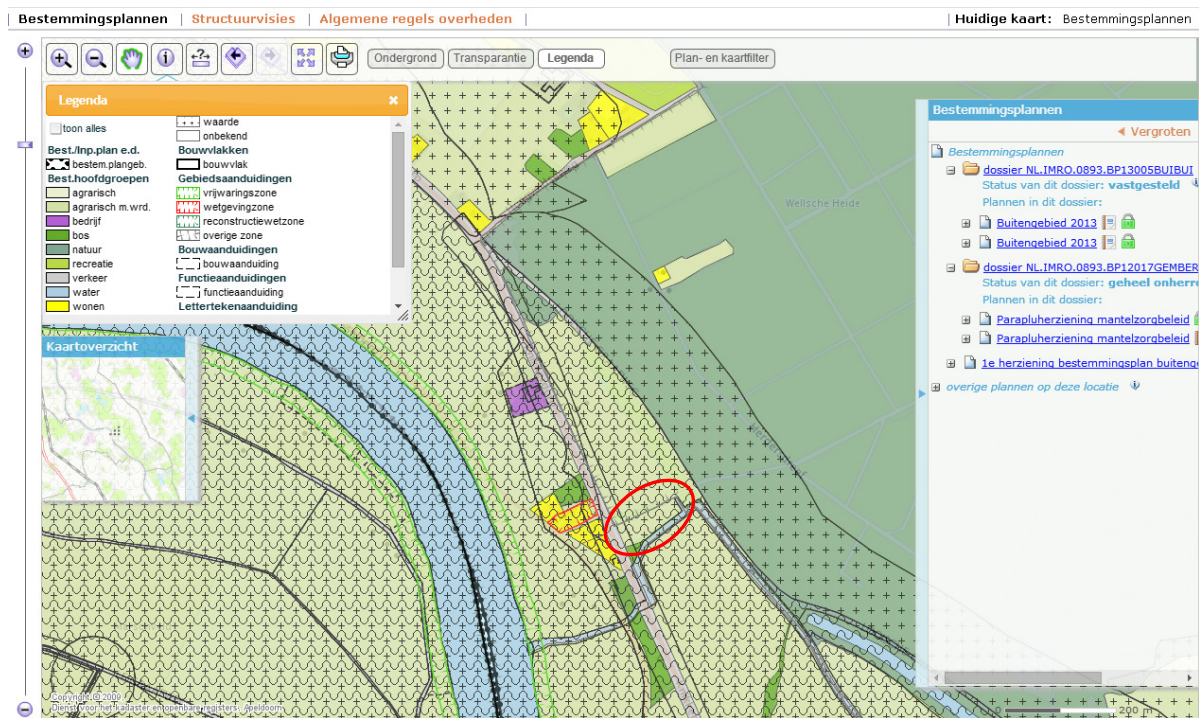
Bureau Meervelt, 2014

Wordt als PDF bijgevoegd.

BIJLAGE 3 BESTEMMING GRONDEN TEGENPRESTATIE

Over Ruimtelijkeplannen.nl | Release notes

Over Ruimtelijkeplannen.nl | Release notes

Ontwerp parkeerplaats bij Bezoekerscentrum Maasduinen

Uitgevoerd voor:

16 april 2014

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
I Ontwerp parkeerplaats	3
1.1 Noodzaak	3
2 Schetsontwerpen	4
2.1 Theoretische benadering	4
2.2 Schetsontwerpen	4
2.3 Keuze schetsontwerp	6
3 Functie-eisen	7
3.1 Functie-eisen begroeiing	7
3.2 Functie-eisen parkeervoorziening	8
3.3 Functie-eisen beheer en onderhoud	8
4 Quick scan natuurwetgeving	9
5 Natuurcompensatie	10
6 Voorlopig ontwerp	11
Bijlage 1 Quick scan flora en fauna	12
Bijlage 2 Essentietabel Natura 2000	21

Bosje waar de parkeerplaats moet komen

Buro Hemmen

adviseurs natuurbeheer en ecologie

Randwijkse Rijndijk 22, 6668 LM Randwijk

tel: 0488 420 204; mobiel: 06 44600419

email: henkvanziel@burohemmen.nl

www.burohemmen.nl

Henk van Ziel, 2013

I

Bezoekerscentrum Maasduinen: populair startpunt

Begrenzing Natura 2000-gebied Maasduinen (geel transparant) met beoogde locatie parkeerplaats in de rode cirkel

Ontwerp parkeerplaats

1.1 | Noodzaak

Het fraaie bezoekerscentrum van Nationaal Park Maasduinen is een groot succes en trekt steeds meer bezoekers. De parkeerplaats heeft echter niet de benodigde capaciteit (max. 150 auto's) en het gevolg is overlast door langs de weg geparkeerde auto's op drukke dagen.

Er wordt daarom naar aanvullende capaciteit gezocht. Deels is die al gemaakt bij de reconstructie van de toegangsroute via Oude Baan/Bosserheide. Langs de weg zijn parkeerplaatsen aangelegd voor parallel parkeren, die kunnen dienen als eerste overloop (45 auto's).

De ervaring is echter dat er dan nog veel meer capaciteit nodig is.

De Gemeente Bergen heeft dan ook het idee opgevat om een extra parkeerplaats aan te leggen in een bosje van ca. 0,25 ha (ca. 93 x 27 m) zo'n 80 m ten noordwesten van de sluis met als doel nog zo'n 50 à 100 auto's te kunnen plaatsen. Het bosje is gemeentelijk eigendom en bestaat uit de kadastrale percelen BGN02 F 5503 en eventueel F 6061.

Daarbij komen enkele praktische en procedurele aspecten aan de orde, die op elkaar inwerken.

Het bosje maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Maasduinen en derhalve ook van de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast wil men het ook om landschappelijke redenen niet geheel laten verdwijnen. Er moet voldoende beplanting overblijven om de auto's enigszins aan het oog te onttrekken.

Uitgangspunten zijn:

- de verkeersveiligheid waarborgen
- ongelukken en schade voorkomen
- een efficiënt ingericht terrein, dit betekent dat het behouden van bomen niet leidend is, maar dat de gebruiker centraal staat. Indien een boom past binnen het ontwerp, dan kan de boom worden gebruikt in het ontwerp, maar in beginsel wordt alles gekapt. Er zal dan ook worden gecompenseerd voor het verlies van bos
- de beplanting aan de randen in stand houden om de auto's deels aan het zicht te onttrekken.

Praktische aspecten zijn verder:

- hoogteverschillen in het terrein moeten overbrugd worden: het bosje ligt laag ten opzichte van de weg en er zijn ook binnen het bosje talrijke greppels en andere hoogteverschillen
- er moet enige vorm van verharding en egalisatie aanwezig zijn, zonder dat de blijvende bomen daarvan al te zeer te lijden krijgen
- er moet een heldere doorstroming van het verkeer plaatsvinden.

2 Schetsontwerpen

2.1 | Theoretische benadering

Het bosje heeft een oppervlakte van ca. 2500 m² exclusief de onverharde weg aan de zuidoostzijde. Opgave is een aantal van 50 tot 100 parkeerplaatsen met handhaving van zoveel mogelijk van de oorspronkelijke bosbegroeiing.

Een parkeervak heeft volgens NEN 2443:2000 (bij haaks parkeren) een afmeting van 4,50 x 2,40 m = 10,8 m². De toegangsweg tussen de parkeervakken moet een breedte hebben van 5,65 m. De weg kan aan beide zijden parkeerplaatsen ontsluiten. Overigens zijn dit geen wettelijk verplichte, maar aanbevolen maten.

Bij een theoretische optimale ontsluiting heeft een 1 parkeerplaats dus een ruimtebeslag van (breedte parkeerplaats x (lengte parkeerplaats + helft breedte weg): 2,40 m x (4,50 + 2,825 m) = 17,58 m².

Theoretisch zijn er op 2500 m² dus ca. 140 parkeerplaatsen mogelijk.

Theorie is echter geen praktijk, zeker niet als de randen gesloten moeten blijven vanwege landschappelijke redenen en er eventueel ook nog wat bomen moeten blijven staan.

Die randen beslaan, afhankelijk van de breedte:

- 145 x 5 m = 725 m² (bij 5 m breedte van de groenstrook)
- 135 x 10 m = 1350 m² (bij 10 m breedte van de groenstrook)

Daarnaast zijn er allerlei verliezen als gevolg van:

- de niet optimale vorm en afmetingen van het perceel
- hoeken en bochten in de weg
- te sparen bomen.

Bovenstaande leidt ertoe dat maximaal ca. 63% van het perceel voor parkeren is te benutten als alleen een groenstrook van 5 m in stand wordt gehouden. Als een aantal grote of waardevolle bomen wordt gehandhaafd in het bos, zal dit percentage dalen tot ongeveer 50%. Dat houdt automatisch in dat ook minimaal de helft van het terrein een bosbegroeiing houdt.

2.2 | Schetsontwerpen

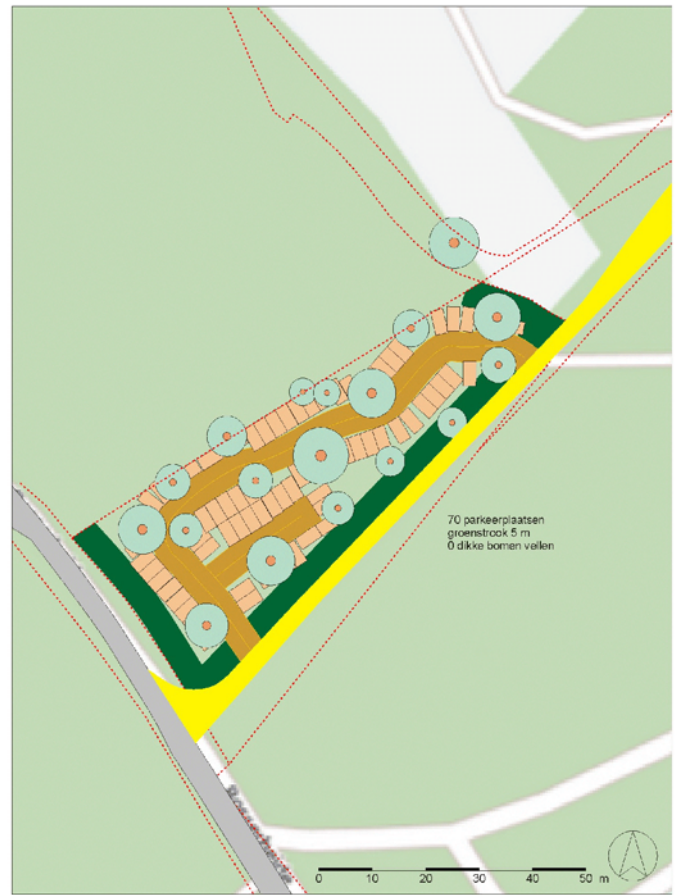
Op basis van deze uitgangspunten is een aantal schetsontwerpen gemaakt, die hier in vogelvlucht worden gepresenteerd:

- P47: 47 parkeerplaatsen, groenstrook 10 m, 0 grote bomen kappen
- P70: 70 parkeerplaatsen, groenstrook 5 m, 0 grote bomen kappen
- P88: 88 parkeerplaatsen, groenstrook 5 m, 10 grote bomen kappen
- P120: 120 parkeerplaatsen op het naastgelegen weilandje.

Noot: Bomen zijn geschat op basis van luchtfoto; bij inmeten bleken er veel meer bomen van meer dan 20 cm diameter te zijn.

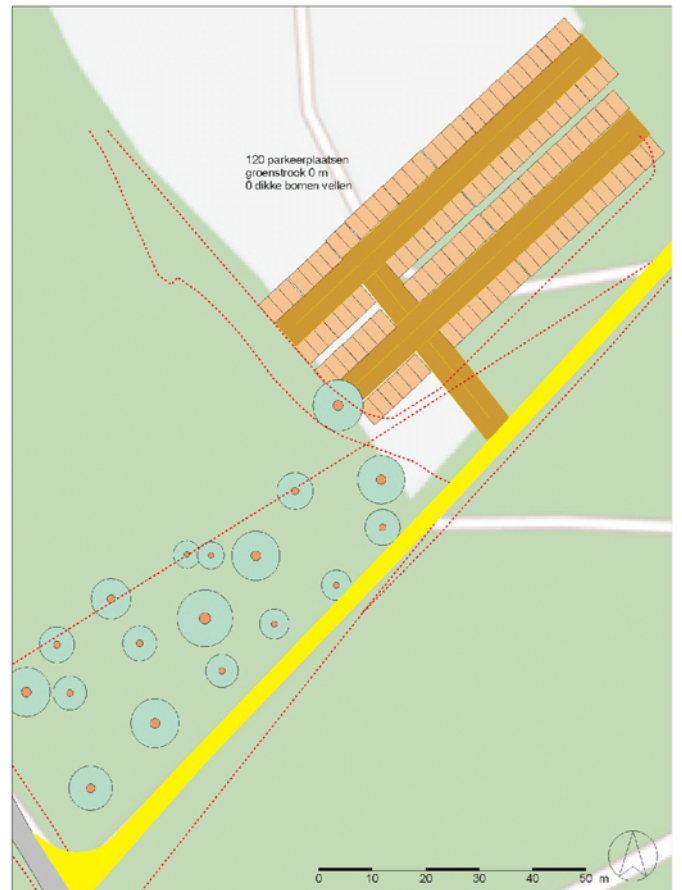
Overloopparkeerplaats bezoekerscentrum Maasduinen
schetsontwerp P47

Overloopparkeerplaats bezoekerscentrum Maasduinen
schetsontwerp P70

Overloopparkeerplaats bezoekerscentrum Maasduinen
schetsontwerp P88

Overloopparkeerplaats bezoekerscentrum Maasduinen
schetsontwerp P120

2.3 | Keuze schetsontwerp

De eisen waren:

- 50 - 100 parkeerplaatsen
- handhaving groene rand

Ontwerp P47 heeft veel groen, maar haalt niet het minimumaantal van 50 parkeerplaatsen.

Ontwerp P70 voldoet aan de gestelde doelen: er blijft relatief veel groen over en er zijn ca. 70 auto's te parkeren.

Ontwerp P88 voldoet aan de gestelde doelen: met name de grote bomen in het bos zullen moeten wijken in dit ontwerp.

Ontwerp P120 tast de landschappelijke kwaliteit van het gebied vrij sterk aan door het fraaie weilandje deels vol te zetten met auto's. Het is evenzeer deel van het Natura 2000-gebied en de Ecologische Hoofdstructuur.

Ook gelden hier praktische bezwaren: het ligt laag in het landschap en er kan periodiek wateroverlast ontstaan bij verharding met leem of Graucke. Ook is het terrein niet in eigendom en de verwachting is dat hierover niet gemakkelijk overeenstemming te bereiken is.

Andere terreinen zonder bos of bijzondere natuur liggen alle op grotere afstand en hebben meestal ook andere praktische bezwaren, bijvoorbeeld deel van een particulier terrein bij een woning.

Ontwerp P88 wordt gekozen voor verdere uitwerking, omdat het plaats biedt aan de meeste auto's en ook anderszins aan de ontwerpeisen voldoet.

3

Functie-eisen

Om een goed bestek te kunnen schrijven voor de uitvoering van de werkzaamheden, zijn heldere eisen nodig voor het functioneren van zowel de parkeervoorziening als de begroeiing.

3.1 | Functie-eisen begroeiing

De grotere of anderszins waardevolle bomen in het bosje worden ingemeten door de Gemeente Bergen.

Als delen van de begroeiing in stand gehouden moet worden, worden aan de aanleg van de parkeerplaats enkele specifieke eisen gesteld vooral vanwege het mozaïekkarakter. Omdat een aanzienlijk deel van de bodem wordt belegd met leem en daarmee veel ondoorlatender wordt voor water en lucht, is een goede drainagelaag noodzakelijk die de blijvende bomen voorziet van vooral lucht. Water zal wel afstromen en kan in regenrijke perioden eerder teveel dan te weinig zijn, maar ook dit wordt gereguleerd met een goed doorlatende laag tussen de bestaande bodem en de toplaag.

Deze laag moet bestaan uit grof zand (zonder leemfractie) of grind of gebroken puin (maar dan alleen de grove fractie > 2 mm) en dient ca. 0,10 m dik te zijn. Om dezelfde reden dient de bestaande dikke strooisellaag (ca. 0,10 m dik) te worden verwijderd op de plaatsen die zullen worden verstevigd. Deze laag zou anders door compactie een ondoorlatende laag gaan vormen tussen ophoging en bestaande bodem. De in de minerale onderlaag aanwezige wortels dienen daarbij uiteraard niet beschadigd te worden.

Functie-eisen t.b.v. de begroeiing:

- B1 De resterende opgaande begroeiing (blijvende grote en kleine bomen en struiken) moet in de wortelzone overal voldoende lucht blijven ontvangen, ook als ze door parkeerplaatsen worden omgeven.
- B2 De resterende opgaande begroeiing (blijvende grote en kleine bomen en struiken) moet in de wortelzone overal voldoende water blijven ontvangen, ook als ze door parkeerplaatsen worden omgeven. Ook dient plaatselijk (tussen de parkeerplaatsen) geen water te stagneren.
- B3 De bestaande strooisellaag mag door compactie geen storende laag gaan vormen, zodat aan bovenstaande functie-eisen niet meer wordt voldaan. (Deze moet dus worden verwijderd, waar ophoging en andere vormen van hogere bodemdrukverhoging aan de orde is).
- B4 De in de minerale grond aanwezige wortels mogen bij de werkzaamheden niet worden beschadigd.
- B5 Waar nodig wordt de resterende opgaande begroeiing beschermd tegen aanrijding of overmatige betreding
- B6 Begroeiing mag alleen worden verwijderd of beschadigd op plaatsen waar daadwerkelijk parkeerplaatsen of de ontsluitingsweg worden aangelegd en die als zodanig zijn aangegeven op de ontwerptekening
- B7 Langs de bestaande wegen dient in een strook van minimaal 5 m breed de begroeiing geheel te worden gehandhaafd, met uitzondering van de doorsnijding daarvan door de ontsluitingsweg van de parkeerplaats, om

geparkeerde auto's zoveel mogelijk aan het zicht te onttrekken. Waar deze strook onvoldoende begroeid is en naar verwachting ook na een nieuw groeiseizoen zal zijn, dient vergelijkbare begroeiing te worden aangebracht (zomereik, berk, lijsterbes, vuilboom, hulst, grove den).

3.2 | Functie-eisen parkeervoorziening

Ten behoeve van de parkeermogelijkheden dienen de volgende functies vervuld te worden:

- veiligheid: verkeersveiligheid, maar ook het gebruik te voet
- duidelijkheid, bijvoorbeeld over waar te parkeren, zodat er geen chaotisch en inefficiënt ruimtegebruik ontstaat
- afwezigheid van hinder: bijvoorbeeld wateroverlast, overhangende begroeiing, modder.

Daartoe dienen de volgende functie-eisen in acht genomen te worden:

- P1 De afmetingen van de parkeerplaatsen en de ontsluitingsweg dienen te voldoen aan NEN 2443:2000.
- P2 De hellingen in de ontsluitingsweg dienen goed en veilig overbrugbaar te zijn voor het verkeer (bijvoorbeeld maximaal 1:10). De parkeerplaatsen dienen maximaal 2% afschot te hebben.
- P3 Hoogteverschillen in het terrein dienen geëgaliseerd te worden met goed doorlatend materiaal (zie B1 t/m B4)
- P4 De parkeervoorziening dient geschikt te zijn voor parkeren gedurende maximaal 50 dagen per jaar.
- P5 De top laag van de ontsluitingsweg en de parkeerplaatsen dient zo te zijn dat ook bij natte weersomstandigheden voldoende draagkracht behouden wordt, er geen plassen of modderplekken ontstaan en een veilige verkeersafwikkeling te allen tijde mogelijk is.
- P6 Door middel van een markering in het oppervlak van de parkeerplaatsen dient duidelijk te zijn waar de begrenzing is van de verschillende parkeervakken.
- P7 De ontsluitingsweg is in principe geschikt voor gebruik in één richting; het meest voor de hand ligt een rijrichting van zuid naar noord. Dit dient voor het publiek duidelijk zichtbaar te zijn.
- P8 De aansluiting van de ontsluitingsweg op de bestaande wegen dient veilig te zijn, onder andere voldoende overzicht te bieden op ander verkeer.

3.3 | Functie-eisen beheer en onderhoud

De functie-eisen zijn hier een compromis tussen enerzijds de aanwezige begroeiing en anderzijds functionele gebruiksmogelijkheden van de parkeervoorziening, binnen de randvoorwaarde van aanvaardbare kosten.

Speciale aandacht dient daarbij geschonken te worden aan het tijdsaspect: met name in het voorjaar kan in korte tijd de aanwezige begroeiing een snelle groei laten zien, die de gebruiksmogelijkheden negatief kunnen beïnvloeden. Anderzijds kan in de winter de landschappelijke afscherming van de parkeerfunctie aanzienlijk minder zijn.

4

Quick scan natuurwetgeving

Uit de uitgevoerde *quick scan* (zie bijlage 1) kwam naar voren dat er geen wezenlijke beletsels zijn vanuit de Flora- en faunawetgeving voor het gebruik van het bosperceel als parkeerplaats.

Wel dient met name bij de aanleg de broedvogelbevolking te worden ontzien. Dit houdt concreet in dat aanleg in de periode 15 maart - 15 juli moet worden ontraden als gevolg van mogelijke broedgevallen.

Het terrein moet daarnaast een functionaliteit als trek- en foerageergebied voor vleermuizen behouden. Voor de meeste soorten neemt deze functionaliteit toe door het meer parkachtige landschap dat ontstaat. Er zal geen gebruik gemaakt worden van verlichting, omdat de parkeerplaats alleen bij daglicht zal worden gebruikt.

Er zijn ook geen beschermde habitats of via Natura 2000 beschermde soorten aangetroffen. Dat wil zeggen dat met een voortoets voor de Natuurbeschermingswet kan worden volstaan.

De betreffende doelen voor Natura 2000-gebied Maasduinen zijn als bijlage 2 weergegeven. Geen van de betreffende waarden komen voor in het plangebied.

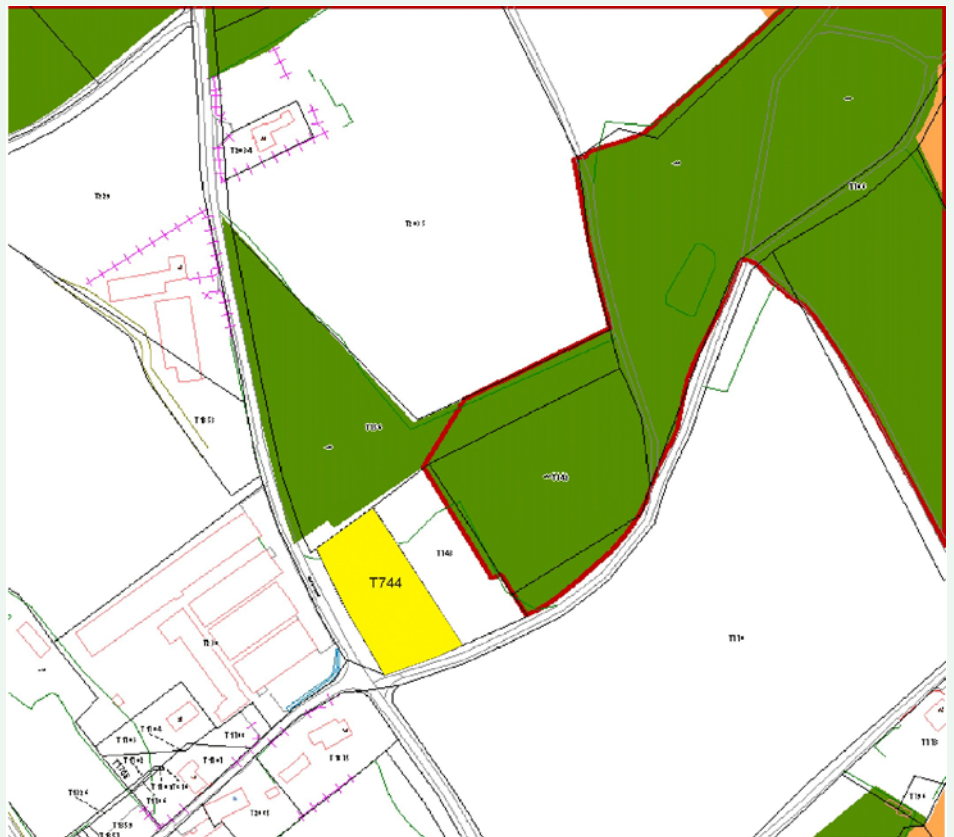
Verder dient compensatie plaats te vinden voor de verloren natuurwaarden in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Volgens de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden van de Provincie Limburg dient een kwaliteitstoelage (overcompensatie in oppervlakte) plaats te vinden voor natuurwaarden die niet onmiddellijk opnieuw kunnen ontstaan. Omdat het hier bos met een ontwikkelingstijd van 25 - 100 jaar betreft, is de compensatiefactor 1,66, wat inhoudt dat 66% moet worden overgecompenseerd in oppervlakte.

Bij verlies van 0,18 ha bos moet derhalve 0,30 ha nieuw bos (of eventueel andere gelijkwaardige natuur) worden aangelegd.

Tenslotte is compensatie voor de Boswet aan de orde. Voor de Boswet moet gekapt bos ter plaatse of elders opnieuw worden aangeplant of anderszins ontstaan. Als alleen een rand aan bos langs de wegen zal blijven staan, is er een verlies aan bos van ca. 0,18 ha. Dat zou dus een compensatie aan bos opleveren van 0,18 ha. Qua kroonprojectie kan dit wat minder zijn.

5 Natuurcompensatie

Er is een compensatielocatie beschikbaar aan de Berkenkamp in Afferden. Het betreft: BGN02 T 744. Een afbeelding is hieronder toegevoegd. Het perceel is 2740 m² groot en gemeentelijk eigendom. Het is als Perspectief 2 (POG) aangewezen en ligt langs de EHS.

Compensatieperceel aan de Berkenkamp in Afferden (geel)

Het terrein is zeer geschikt als compensatielocatie. De te compenseren oppervlakte (parkeerplaats) moet dan wel beperkt blijven tot 0,165 ha in verband met de overcompensatie.

6

Voorlopig ontwerp

Op basis van de keuze uit de schetsontwerpen (P88) en verdere terreininventarisatie kan een Voorlopig Ontwerp worden gemaakt. De terreininventarisatie is gemaakt door inmeting en inventarisatie van boomsoorten en terreinhoogten.

Daarbij kwamen ruim 50 bomen aan het licht met een dikte van meer dan 20 cm op 1,30 m hoogte. De eerdere aanname op basis van de luchtfoto bleek niet erg betrouwbaar.

Te kappen bomen

Bij de mogelijkheid om bomen te handhaven kan gekozen worden om met name Amerikaanse eiken te kappen. Amerikaanse eiken worden in het hedendaagse natuurbeheer en ook in de bosbouw niet erg gewaardeerd, vanwege hun uitzaaiing in de omgeving en de verdringing van inheemse soorten, zoals berk en zomereik. Dat treedt hier ook daadwerkelijk op: in het kronendak is die verdringing duidelijk waarneembaar, waardoor de bestaande zomereiken worden - en reeds zijn - verdrongen. Ook wanneer hier dus geen parkeerplaats zou worden aangelegd, zou het aanbeveling verdienen de Amerikaanse eiken te kappen.

Daarnaast zal het nodig zijn om ook andere bomen te kappen, omdat het anders niet goed mogelijk lijkt de toegangsweg in de gewenste afmetingen aan te leggen.

Plantspiegels en aanrijdpreventie

Plantspiegels dienen een doorsnede van 3,0 m te hebben om de boom voldoende groeiruimte te geven.

Deze waarde heeft te maken met de stamvoet, die meestal veel breder is dan de stam op 1,30 m hoogte en met de bodemverdichting die kan optreden door het berijden van de bodem dicht bij de boom en daar schadelijk is voor het toetreden van lucht naar de bodem. Vooral dicht bij de boom kan dit grote delen van het wortelstelsel beïnvloeden.

Mede daarom is het ook nodig dat op de bomen deugdelijk worden afgeschermd voor aanrijdschade en daarmee voor het berijden van de stamvoet. Dit kan gebeuren met standaardmateriaal dat daarvoor verkrijgbaar is, het kan echter ook met bijvoorbeeld boomstammetjes, die daartoe op ca. 0,60 m hoogte moeten worden geplaatst. Er moet zo weinig mogelijk dicht bij de boom in de grond geboord en gegraven worden, om de wortelstelsels zo weinig mogelijk te beschadigen.

Anderzijds is de maat van standaardparkeervakken voldoende ruim om aan de rand enige ruimte te bieden aan plantspiegels. In de praktijk zullen de randen van de vakken benut worden voor het in- en uitstappen en daarvan zullen de resterende bomen weinig hinder ondervinden, zolang de stammen zelf beschermd zijn tegen openslaande deuren etc.

Bijlage I

Quick scan flora en fauna

Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl
KvK Limburg 09116138
BTW nr: NL819024831B01

Buro Hemmen
t.a.v. Henk van Ziel
Randwijkse Rijndijk 22
6668 LM Randwijk

Flora- en faunainspectie voor de aanleg van een parkeergelegenheid bij Nationaal Park Maasduinen te Well

door ir. Hans Hovens, Faunaconsult

Belfeld, 10 juli 2013

Inleiding

Het Limburgs Landschap wil een bosperceel omvormen tot parkeerplaats, omdat de huidige parkeergelegenheid voor bezoekers van Nationaal Park Maasduinen op drukke dagen niet volstaat. Buro Hemmen begeleidt deze plannen en heeft ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven aan te geven welke effecten de plannen hebben op aanwezige natuurwaarden die beschermd zijn via de Flora- en faunawet.

Beschrijving plangebied en voorgestane situatie

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 (zie ook foto's 1 en 2). Het plangebied bestaat uit een deel van een grove dennenbos, ten noordoosten van de weg Bosserheide (te Well) en ten zuidwesten van een weiland. In het plangebied groeien naast grove dennen bomen als zomereik, lijsterbes, Amerikaanse eik en ruwe berk, struiken als Amerikaanse vogelkers, sporkehout en gewone vlierbes. Daarnaast zijn er planten als brede stekelvaren, kamperfoelie en pijpenstro aanwezig.

Een deel van het naast het plangebied gelegen weiland werd tijdens het veldbezoek begraasd door paarden. Het weiland bestaat uit snel groeiende grassoorten en kruiden als grote brandnetel, kleine brandnetel, ridderzuring, vogelmuur, kruipende boterbloem en akkerkers.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Foto 1. Deel van het plangebied

Foto 2. Deel van het plangebied

De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

1. algemene soorten (FF1);
2. overige soorten (FF2);
3. streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke

gedraglijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bijvoorbeeld altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden (door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven). Voor ingrepen waartoe nog geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet bij het voorkomen van verblijfplaatsen van beschermde soorten van de categorie overige soorten soms een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen ‘geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.

De categorie ‘streng beschermde soorten’ omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrictlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet en alle inheemse vogels. Voor de categorie ‘streng beschermde soorten’ wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt géén vrijstelling en moet dus altijd een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag voor streng beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;
 - Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
 - Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
 - Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
 - Bestendig gebruik;
 - Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie criteria moet worden voldaan.

In sommige gevallen gelden bovendien aanvullende toetsingscriteria. Als het gaat om een ontheffingaanvraag in het kader van

- bestendig beheer en onderhoud in landbouw of bosbouw, of
- bestendig gebruik, of
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling,

én het gaat om ‘streng beschermde soorten’ en/of vogelsoorten, dan wordt extra getoetst op het volgende criterium:

- 4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’.

Werkwijze

Op 28 juni 2013 heeft Hans Hovens (Faunaconsult) in het bijzijn van Henk van Ziel (Buro Hemmen) het plangebied afgezocht naar beschermde dier- en plantensoorten. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten en alle beschermde planten werden in kaart gebracht. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Alle bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van hollen, jaarrond beschermde vogelnesten of andere vaste rust- en verblijfplaatsen van strenger beschermde dieren.

Aan de hand van relevante verspreidingsgegevens (Limpens et al., 1997; Bos et al., 2006; Limpens et al., 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007, 2010 en 2011; Huizenga et al., 2010; Van Roomen et al., 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002, Van Buggenum et al., 2009 en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Bevindingen

Vleermuizen

De bomen in het plangebied dienen mogelijk als vaste vliegroute voor vleermuizen. Omdat vaste vliegroutes van vleermuizen als een vaste rust- en verblijfplaats worden gezien, is een aantal vleermuissoorten in tabel 1 opgenomen. Omdat er geen holle bomen of gebouwen in het plangebied aanwezig zijn, is het uitgesloten dat er andere typen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied geen sporen, wissels, uitwerpselen etc. van overige zoogdieren aangetroffen, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten'. Wel bevonden zich in het plangebied enkele konijnenholen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die in de omgeving voorkomen en mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die een vaste rust- en verblijfplaats in de omgeving van het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>)	X		
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)	X		
Bunzing (<i>Mustela putorius</i>)	X		
Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europeus</i>)	X		
Baardvleermuis (<i>Myotis mystacinus</i>)			X
Meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)			X
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)			X
Franjestaart (<i>Myotis natterii</i>)			X
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

Vogels waarvan Dienst Regelingen (2009b) het nest jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats beschouwt, broeden niet in het plangebied. Tijdens het veldbezoek werden enkel zwartkop en roodborst waargenomen. Bij gebrek aan boomholten en grote nesten zijn zogenaamde 'omgevingsscansoorten' afwezig. Omgevingsscansoorten zijn soorten waarvan Dienst Regelingen (2009b) eist dat de broedbiotoop blijft gewaarborgd.

In 2005 heeft de Provincie Limburg in en rond het plangebied de bijzondere broedvogelterritoria in kaart gebracht (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl). Daaruit bleek dat er in het plangebied een territorium van de kuifmees aanwezig was. Verder is het te verwachten dat er in het broedseizoen algemene vogelsoorten als merel en winterkoning in het plangebied broeden.

Overige beschermde soorten

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek alleen algemeen voorkomende plantensoorten waargenomen (zie paragraaf 3.1). Beschermde planten zijn afwezig in het plangebied. De Provincie Limburg bracht in 2004 het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied in kaart. Beschermde planten bleken ook toen afwezig te zijn.

Doordat er geen wateren aanwezig zijn, is het voorkomen van vissen of voortplantingswateren van amfibieën uitgesloten. Delen van het plangebied dienen mogelijk wel als landhabitat van algemene amfibieënsoorten (zie tabel 2). Vanwege de afwezigheid van open plekken is het plangebied ongeschikt als habitat voor reptielen als de levendbarende hagedis (deze komt wel in de omgeving van het plangebied voor). Wegens de afwezigheid van kleine poelen nabij het plangebied is het plangebied waarschijnlijk ook geen leefgebied van de in het uurhok waargenomen alpenwatersalamander.

Tabel 2. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Conclusies

Vleermuizen

Alle Nederlandse vleermuissoorten en hun vaste rust- en verblijfplaatsen zijn streng beschermd onder de Flora- en faunawet. Onder de Flora- en faunawet worden vaste vliegroutes van vleermuizen als een beschermde vaste rust- en verblijfplaats gezien. Het is mogelijk dat sommige bomen deel uitmaken van vaste vliegroutes voor vleermuizen. Omdat de bomen rond het plangebied blijven behouden, zullen dergelijke vaste vliegroutes niet worden aangetast.

Eventueel in het plangebied te plaatsen straatverlichting dient echter te voldoen aan de normen die zijn weergegeven in: http://www.rijkswaterstaat.nl/images/Innolumis%20Bat-lamp_tcm174-318262.pdf. Op deze manier wordt schade aan eventueel aanwezige vaste vliegroutes voorkomen en is het aanvragen van een ontheffing niet nodig.

Vogelnesten: vegetatie verwijderen buiten het broedseizoen

Door de bomen en struiken die verwijderd moeten worden, buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) te verwijderen, wordt schade aan vogelnesten, eieren of jonge vogels voorkomen en hoeft er voor vogels geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren: geen ontheffing nodig

In het plangebied bevinden zich vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen beschermde diersoorten. Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren en amfibieën van de categorie 'algemene soorten', bestaat voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft voor deze soorten daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Overige soorten: zorgplicht

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds en A.J.W. Lenders (red.). 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Huizenga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen en L.S.G.M. Verheggen (red.). 2010. Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol versie 27 maart 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging.

Bijlage 2

Essentietabel Natura 2000

Essentietabel Natura 2000-gebied 145. Maasduinen									
Kernopgaven									
6.03	Zure vennen	Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.							
6.05	Natte heiden	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.							
6.08	Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogels oorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.							
6.09	Intern verbinden	Verbinden heide- en stuifzandencomplexen met oog op fauna.							
Instandhoudingsdoelstellingen									
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen									
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>				6.08	6.09
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>				6.08	6.09
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>					
H3160	Zure vennen	-	>	>				6.03,W	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>				6.05,W	6.09
H4030	Droge heiden		>	>					
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	=	=					
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>				6.05,W	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=				6.05,W	
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>					
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=					
Habitatsoorten									
H1337	Bever	-	=	=	>				
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=				
Broedvogels									
A004	Dodaars	+	=	=		50			
A008	Geoorde fuut	+	=	=		7			
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		30		6.08	
A236	Zwarte Specht	+	=	=		35			
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		100			
A249	Oeverzwaluw	+	=	=		120			
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		85			
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>		3			
deze tabel is gebaseerd op het ontwerp-aanwijzingsbesluit									
Gebruik deze essentietabel in combinatie met de leeswijzer									
Legenda									
W	Kernopgave met wateropgave								
	Sense of urgency: beheeropgave								
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities								
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)								
=	Behoudsdoelstelling								
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling								
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering								

Voortoets Natuurbeschermingswet Parkeerplaats De Maasduinen 2014

Voortoets Natuurbeschermingswet Parkeerplaats De Maasduinen 2014

Status: Definitief, 4 juli 2014.

In opdracht van:

Contactpersoon: Mevr. N. Bakker

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders & Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 14-037

Foto omslag: Zicht op plangebied

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Beschrijving plangebied	4
1.3 Kader Natuurbeschermingswet (bron: Aanwijzingsbesluit Maasduinen).....	6
1.5 Opzet van de rapportage	7
2. VOORGENOMEN ONTWIKKELING	8
3. VOORTOETS	9
3.1 Instandhoudingsdoelen.....	9
3.2 Gevoeligheid voor storingsfactoren.....	11
3.3 Overlap storingsfactoren met habitattypen, -soorten en vogelsoorten	12
3.4 Mogelijke effectrelaties	14
3.4.1 Oppervlakteverlies.....	15
3.4.2 Versnippering	15
3.4.3 Vermesting en verontreiniging	15
3.4.4 Verandering dynamiek substraat en mechanische effecten	15
3.4.5 Verandering door geluid, licht en optische verstoring	15
4. CONCLUSIES.....	17
5. LITERATUURLIJST EN WEBSITES.....	18

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In de gemeente Bergen is circa twee jaar geleden bezoekerscentrum De Maasduinen gerealiseerd met bijbehorende horecavoorzieningen, 150 parkeerplaatsen en speelplaats. Het bezoekerscentrum ligt bij het Reindersmeer aan de rand van het Natura 2000 gebied Maasduinen (Bosserheide 3^E, in Well provincie Limburg). Het nieuwe bezoekerscentrum heeft een aantrekkende werking en er komen meer recreanten dan voorzien. De huidige parkeermogelijkheden bij het bezoekerscentrum blijken onvoldoende waardoor op drukkere dagen overlast ontstaat door langs de weg geparkeerde auto's. Bij de reconstructie van de toegangsroute via de Oude Baan/Bosserheide zijn al parkeerplaatsen aangelegd voor parallel parkeren, die kunnen dienen als eerste overloop (voor 45 auto's). De ervaring is echter dat meer capaciteit nodig is.

De gemeente Bergen heeft een perceel in eigendom, vlakbij de huidige parkeerplaats, dat ingericht zou kunnen worden als parkeerterrein. Het perceel ligt in Natura 2000 gebied Maasduinen. Om de parkeerplaats mogelijk te maken, dient een nieuw bestemmingsplan te worden opgesteld. Onderdeel van deze procedure is een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet. De gemeente Bergen heeft Bureau Meervelt verzocht de rapportage voor deze voortoets uit te voeren. Doel van de voortoets is inzichtelijk te maken of er kans bestaat op (significante) negatieve effecten ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen. De voortoets houdt in dat in overleg met het bevoegd gezag, provincie Limburg, een globale toetsing wordt gedaan waarmee een indicatie wordt verkregen over de mogelijke negatieve effecten en welke procedurele vervolgstappen nodig zijn. Deze rapportage bevat de benodigde achtergrondinformatie voor deze toetsing door bevoegd gezag.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de westgrens van het Natura 2000 gebied, ten noorden van het bezoekerscentrum en bijbehorende parkeerplaats aan de weg Bosserheide (perceel BGN02, F5503 en eventueel F6061)(zie ook figuur 1 en 2). Het perceel is circa 0,28 ha groot (ca. 93 x 27 meter). Naast dit perceel loopt een zandpad dat dient als toegangsweg naar Bosserheide 3. Het plangebied maakt deel uit van het bosgebied ten westen van het Reindersmeer ook bekend staand als De Groote Muijs en bestaat uit bos met Grove den, Zomereik, Lijsterbes, Amerikaanse eik en Ruwe berk met een ondergroei van struiken als Amerikaanse vogelkers, sporkehout en gewone vlierbes en planten als Brede stekelvaren Kamperfoelie en Pijpenstro. In het plangebied is veel dood hout aanwezig en een dikke strooisellaag. Een klein deel van het plangebied loopt als houtwal langs een weiland. In het plangebied is reliëf aanwezig, deels lijkt dit natuurlijk (opgestoven zandduintje), deels kunstmatig. De bodem bestaat uit een grofzandige veldpodzol (Gisviewer Limburg).

De bossen (loofbossen, aanplant gemengd bos en naaldbossen) in dit deel van het Natura 2000 gebied worden afgewisseld met weilanden.

Afbeelding 1 en 2: Ligging plangebied in Natura 2000 gebied Maasduinen. In onderstaande afbeelding is ingezoomd op het plangebied..

1.3 Kader Natuurbeschermingswet (bron: Aanwijzingsbesluit Maasduinen)

Maasduinen is aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Het gebied is in mei 2003 aangemeld waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Maasduinen" en onder nummer NL1000028 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is onder meer aangewezen voor vier prioritaire habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn. Het gebied is op 24 maart 2000 (besluit N/2000/341) onder de naam "Maasduinen" ook aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn. Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL9910001. Het deelgebied De Hamert was al eerder op 20 mei 1994 (besluit NBLF 944095) onder de naam "Hamert" aangewezen als Vogelrichtlijngebied.

Maasduinen behoort tot het Natura 2000-landschap "Hogere zandgronden". De ligging van de habitattypen en van de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, vormt het uitgangspunt voor de begrenzing van de Habitatrichtlijngebieden. Dit is inclusief terreindelen die van mindere kwaliteit zijn. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren, alsmede terreindelen die noodzakelijk worden geacht om de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten in stand te houden en te herstellen.

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel aan maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Het is verboden zonder vergunning projecten te realiseren in een Natura 2000 gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000 gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Voor alle Natura 2000 gebieden moeten beheerplannen opgesteld worden. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de natuurdoelen voor een gebied gehaald worden. Activiteiten in en rondom Natura 2000 gebieden (waaronder landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen in het beheerplan geregeld worden. Hiermee wordt een integrale aanpak bewerkstelligd. De provincies zijn in principe verantwoordelijk voor het opstellen van beheerplannen. Voor Natura 2000 gebied Maasduinen is in

2009 een conceptbeheerplan opgesteld. In het conceptbeheerplan wordt melding gemaakt van de bouw van een nieuw bezoekerscentrum. Parkeren als activiteit is niet opgenomen en niet getoetst.

1.5 Opzet van de rapportage

In de fase van de voortoets worden de natuurwaarden waarvoor het Natura 2000 gebied is aangewezen in beeld gebracht en relatie tot het plangebied en de ruime omgeving. Met deze rapportage wordt inzichtelijk gemaakt of verslechtering of een significant verstorend effect zou kunnen optreden door de voorgenomen ontwikkeling.

In hoofdstuk 2 wordt de voorgenomen ontwikkeling weergegeven. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de instandhoudingsdoelen (voorkomen, gevoeligheid en mogelijke overlap). In paragraaf 3.4 worden mogelijke effectrelaties besproken. Hoofdstuk 4 geeft de conclusies weer.

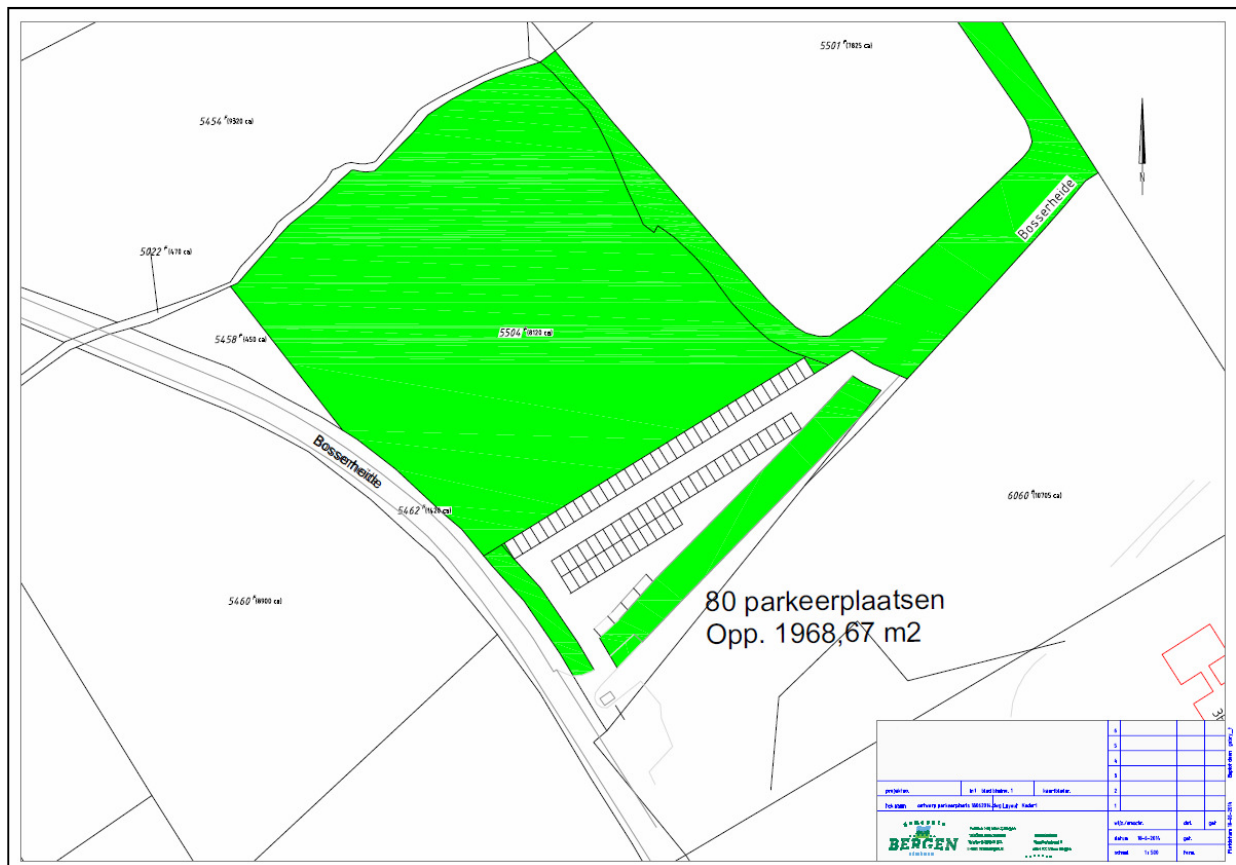
Afbeelding 3 en 4: Zuidgrens van het perceel en impressie van begroeiing.

2. VOORGENOMEN ONTWIKKELING

In 2014 is een ontwerp gemaakt voor de nieuwe parkeerplaats bij het bezoekerscentrum (Bureau Hemmen, 2014). In dit ontwerp zijn vier schetsontwerpen opgenomen waarvan de maximale variant 120 parkeerplaatsen heeft. Er is een voorkeursschets geselecteerd voor nadere uitwerking: P88. Op basis van deze schets is een definitief ontwerp gemaakt (zie figuur hieronder).

Naast uitgangspunten als waarborgen verkeersveiligheid en een efficiënt ingericht terrein is het behoud van beplanting aan de randen een uitgangspunt om auto's deels aan het zicht te onttrekken.

Het terrein wordt geëgaliseerd; het huidige reliëf vormt een probleem voor het efficiënt inrichten van de parkeerplaats. De bodem voor de rijstroken en parkeerplaatsen wordt belegd met leem. Een goede drainagelaag is noodzakelijk die de blijvende bomen voorziet van vooral lucht. Water wordt gereguleerd door het aanbrengen van een goed doorlatende laag tussen de bestaande bodem en de toplaag. In het ontwerp is een aantal functie-eisen opgenomen ten behoeve van de begroeiing. Deze betreffen onder meer plantspiegels van 3 meter, en afscherming voor aanrijdschade en berijden van de stamvoet. Voor de volledige rapportage van Bureau Hemmen wordt verwezen naar bijlage 1.

Afbeelding 5: Voorgestelde inrichting parkeerplaats (gemeente Bergen).

3. VOORTOETS

3.1 Instandhoudingsdoelen

In onderstaande tabel zijn de kernopgaven en instandhoudingsdoelen voor Maasduinen weergegeven. Voor een uitgebreidere beschrijving van de doelen wordt verwezen naar het aanwijzingsbesluit:

http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden/145/N2K145_DB%20HVN%20Maasduinen.pdf

Tabel 1: Essentietabel Natura 2000-gebied 145. Maasduinen (www.synbiosys.alterra.nl).

Kernopgaven									
Code	Naam	Beschrijving							
6.03	Zure vennen	Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.							
6.05	Natte heiden	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.							
6.08	Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.							
6.09	Intern verbinden	Verbinden heide- en stuifzandcomplexen met oog op fauna.							
Instandhoudingsdoelstellingen									
		SVI Landelijk	Doel Opp.vlakte	Doel Kwaliteit	Doelst. Populatie	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen									
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>				6.08	6.09
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>				6.08	6.09
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>					
H3160	Zure vennen	-	>	>				6.03,W	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>				6.05,W	6.09
H4030	Droge heiden		>	>					
H6120	*Stroomdal graslanden	--	=	=					
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>				6.05,W	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=				6.05,W	
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>					
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=					
Habitatsoorten									
H1337	Bever	-	=	=	>				
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=				
Broedvogels									
A004	Dodaars	+	=	=			50		
A008	Geoorde fuut	+	=	=			7		
A224	Nachtzwaluw	-	=	=			30	6.08	
A236	Zwarte Specht	+	=	=			35		
A246	Boomleeuwerik	+	=	=			100		
A249	Oeverzwaluw	+	=	=			120		
A276	Roodborsttapuit	+	=	=			85		
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>			3		

Legenda										
W	Kernopgave met wateropgave									
%	Sense of urgency: beheeropgave									
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities									
SVI lande lijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)									
=	Behoudsdoelstelling									
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling									
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering									

3.2 Gevoeligheid voor storingsfactoren

In onderstaande tabel staat voor elk habitattype, elke habitatsoort en vogelsoort de gevoeligheid aangegeven voor verschillende storingsfactoren.

Tabel 2: Habitattypen, -soorten en vogelsoorten waarvoor Maasduinen is aangewezen en de gevoeligheid voor storingsfactoren volgens de Effectenindicator.

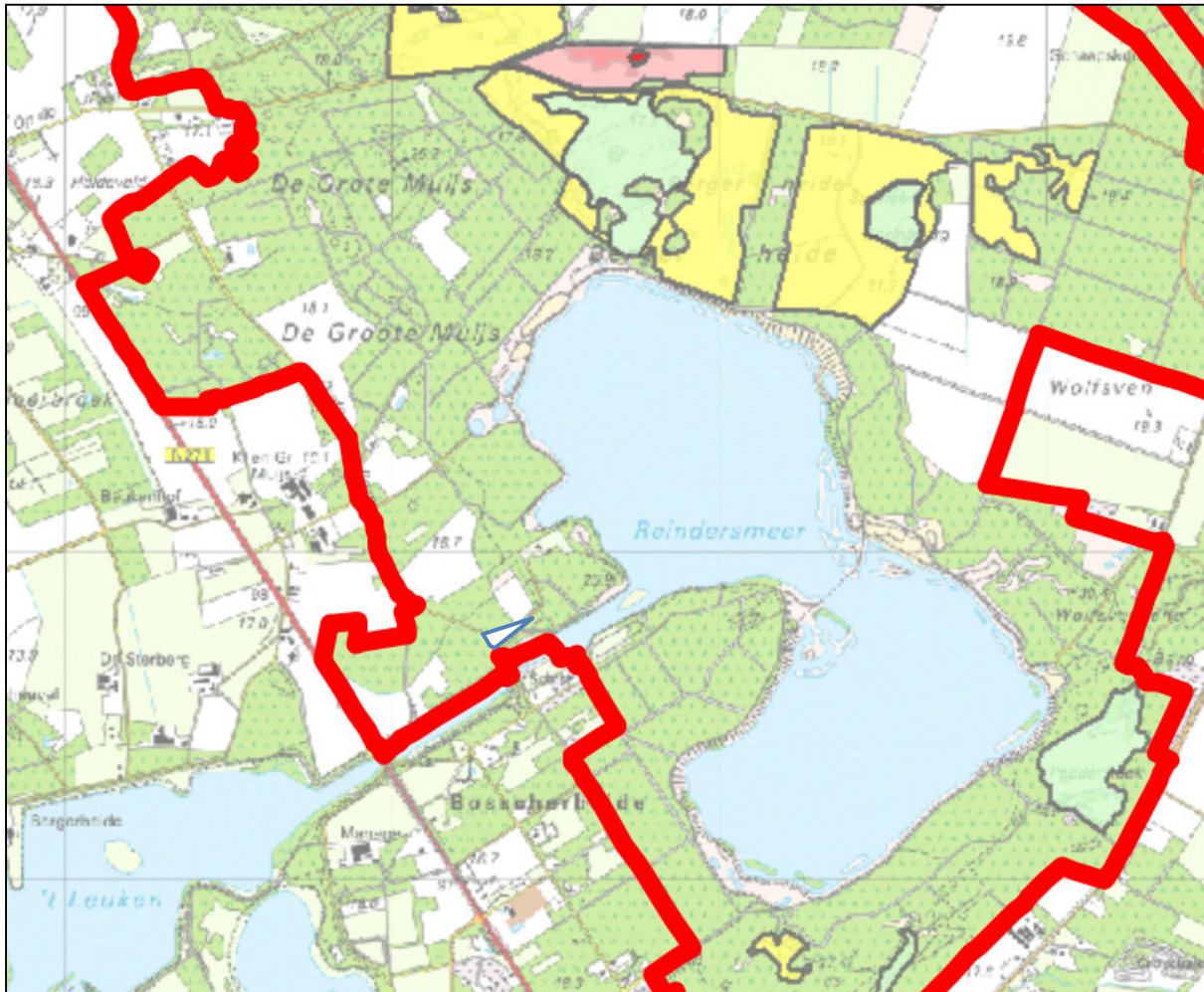
Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Stuifzandheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zandverstuivingen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwakgebufferde vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zure vennen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Droge heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Stroomdalgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Actieve hoogvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pioniervegetaties met snavelbiezen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Drijvende waterweegbree	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Boomleeuwerik (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dodaars (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Geoorde fuut (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grauwe Klauwier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nachtzwaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Oeverzwaluw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Roodborsttapuit (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte Specht (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

3.3 Overlap storingsfactoren met habitattypen, -soorten en vogelsoorten

Effectrelaties kunnen ontstaan doordat in of in de omgeving van het plangebied habitattypen en/of -soorten of vogelrichtlijnsoorten aanwezig zijn die door de voorgenomen ontwikkeling in het geding komen.

Habitattypen

In het plangebied en ruime omgeving komen geen habitattypen voor. Het dichtstbijzijnde habitatype (Stuifzandheide met struikheide) ligt op een afstand van ruim 1 kilometer.

Figuur 6: Detail kaart habitattypen met globale aanduiding van het plangebied blauw omljnd (Provincie Limburg, 11-06-2009).

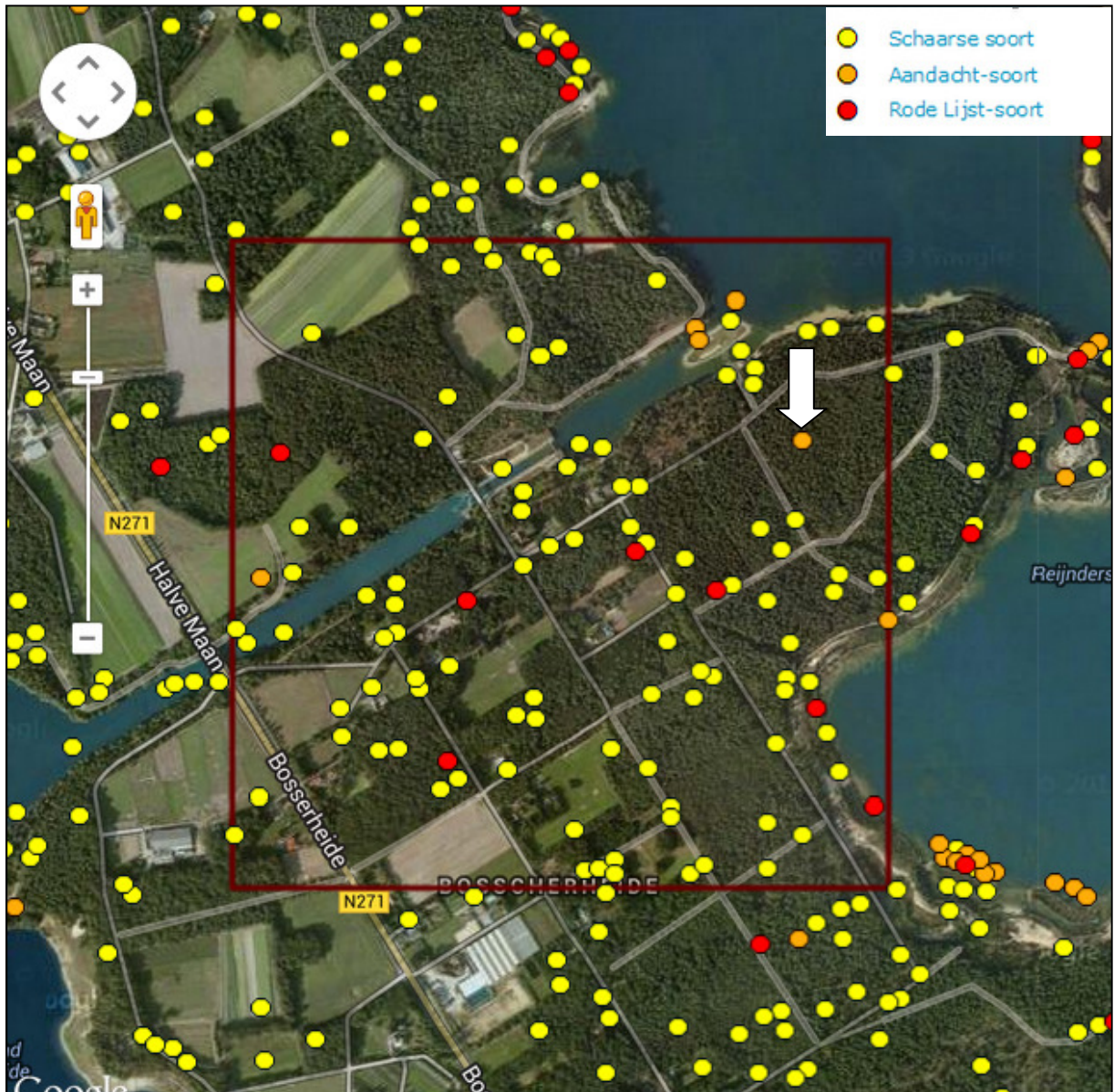
Habitatrichtlijnsoorten

Maasduinen is aangewezen voor twee habitatoorten: Bever en Drijvende waterweegbree. Volgens het conceptbeheerplan komt in het gebied een kleine groep Bevers voor in de beekdalen. 'Langs het Gelderns-Nierskanaal is op 18 oktober 2002 een paar met drie jongen uitgezet. Deze familie in afkomstig uit het stroomdal van de Elbe (Oost-Duitsland). Langs de Eckeltse beek heeft zich in 1992 spontaan een Bever gevestigd. Dit dier zou afkomstig zijn van de Eifel waar eerder Poolse Bevers zijn uitgezet' (Provincie Limburg, 2009). Het plangebied en directe omgeving is ongeschikt als leefgebied voor Bever door het ontbreken van open water.

Drijvende waterweegbree is bekend van de Eckeltse beek, het Driessenven, het Heerenven en het Vreewater. Buiten de begrenzing komt een belangrijke populatie voor in de Heukelomse beek (Provincie Limburg, 2009). In het plangebied komen beide habitatoorten waarvoor Maasduinen is aangewezen niet voor. Het plangebied en directe omgeving is ongeschikt als leefgebied voor Drijvende waterweegbree door het ontbreken van open water.

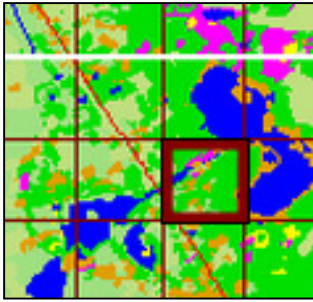
Vogelrichtlijnsoorten

Maasduinen is aangewezen voor acht vogelrichtlijnsoorten (broedvogels): Dodaars, Geoorde fuut, Nachtzwaluw, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Oeverzwaluw, Roodborsttapuit en Grauwe klauwier. In 2013 heeft de provincie Limburg een broedvogelkartering uitgevoerd in Maasduinen. In het kilometerhok waarin het plangebied ligt (zie figuur hieronder) komt een territorium van de Zwarte specht voor. Het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van deze soort. Overige broedvogelsoorten waarvoor Maasduinen is aangewezen, komen niet voor in het kilometerhok.

Afbeelding 7: Verspreiding bijzondere en schaarse broedvogels. Het territorium van de Zwarte specht wordt met het pijltje aangegeven (Provincie Limburg, 2013).

Het plangebied kan deel uitmaken van leefgebied van broedvogels die in de nabije omgeving broeden. Om een indruk te geven van soorten in de directe omgeving, zijn eveneens de gegevens van de hieronder aangegeven drie aangrenzende kilometerhokken weergegeven in tabel 3. De aangrenzende kilometerhokken liggen in het Natura 2000 gebied.

Afbeelding 8: Kilometerhok met plangebied en drie aangrenzende kilometerhokken.

Tabel 3: Aantallen territoria in het kilometerhok waarin het plangebied ligt en drie aangrenzende kilometerhokken.

	Km-hok 1 (met plangebied)	Km-hok 2	Km-hok 3	Km-hok 4	Totaal
Boomleeuwerik	0	4	5	1	10
Dodaars	0	0	0	0	0
Geoorde fuut	0	0	0	2	2
Grauwe klauwier	0	0	0	0	0
Nachtzwaluw	0	0	4	0	4
Oeverzwaluw	0	0	0	0	0
Roodborsttapuit	0	1	4	1	6
Zwarte specht	1	0	1	1	3

Dodaars, Grauwe klauwier en Oeverzwaluw komen niet voor in het kilometerhok waarin het plangebied ligt en deze soorten ontbreken ook als broedvogel in de aangrenzende kilometerhokken.

De omgeving van het plangebied is van betekenis voor **Boomleeuwerik**. 10% van het aantal genoemd in het instandhoudingsdoel broedt in de omgeving van het plangebied. Sovon omschrijft het voedsel- en broedbiotoop als volgt: *'De voorkeur gaat uit naar voedselarme en leemarme zandgronden, zoals langs stuifzanden, deels dichtgegroeide stuifzanden met vliegdennen, heideterreinen, schrale dennenbossen met kapvlakten, brede brandgangen of zandwegen, in zandige militaire oefenterreinen en in droge zandige duinheidegebieden'* (www.sovon.nl). Het plangebied en directe omgeving is in de huidige situatie te bebost en daarom minder/niet geschikt als broedbiotoop.

Ook voor **Geoorde fuut** is de omgeving van het plangebied van belang. Deze soort is gebonden aan water; het plangebied maakt geen deel uit van het leefgebied.

Nachtzwaluw komt met vier territoria voor in het gebied aan de overzijde van het Reindersmeer. Deze soort vraagt een gevarieerde omgeving bestaande uit structuurrijke (oude) heide met een geleidelijke overgang naar bos, kapvlakten en droge bossen (www.sovon.nl).

De **Roodborsttapuit** gedijt goed in structuurrijke open gebieden. Vaak zijn dit overgangszones van open gebied (heide) naar bos (www.sovon.nl). In de huidige situatie is het plangebied en directe omgeving te dicht bebost om deel uit te maken van het leefgebied.

Zwarte specht komt voor in oude bossen met een flink aandeel loofbomen en dode bomen. Zwarte spechten eten vooral houtmieren en die leven onder de bast van dode bomen (www.sovon.nl). Het plangebied kan deel uitmaken van het leefgebied van deze soort; de kwaliteit van dit bos voor Zwarte specht neemt toe naarmate het bos ouder wordt.

3.4 Mogelijke effectrelaties

Ten gevolge van de aanleg van de parkeerplaats is het optreden van de volgende storingsfactoren mogelijk:

- oppervlakteverlies (permanent)
- versnippering
- vermessing (uitlaatgassen)
- verontreiniging (uitlaatgassen)

- verandering dynamiek substraat
- verstoring door geluid (tijdens werkzaamheden en in gebruiksfase)
- verstoring door licht (tijdens werkzaamheden en in gebruiksfase)
- optische verstoring (tijdens werkzaamheden en in gebruiksfase)
- mechanische effecten ((tijdens werkzaamheden)

De overige storingsfactoren (verzuring, verzoeting, verzilting, verdroging, vernatting, verandering stroomsnelheid en overstromingsfrequentie, verstoring door trilling, verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling) komen niet voor als gevolg van de werkzaamheden of als gevolg van het gebruik van de parkeerplaats.

In onderstaande subparagrafen worden alle mogelijk optredende storingsfactoren besproken. Bepaald wordt of en zo ja, waar overlap tussen habitattypen en/of -soorten en verstoord gebied kan optreden en in hoeverre hierdoor negatieve effecten verwacht kunnen worden.

3.4.1 Oppervlakteverlies

Door de aanleg van de parkeerplaats treedt in geringe mate oppervlakteverlies op van het (potentieel) leefgebied van de Zwarte specht. Oppervlakteverlies van habitattypen of leefgebied van habitatsoorten en overige vogelrichtlijnsoorten treedt niet op. Het plangebied heeft potenties om omgevormd te worden naar meer open gebied met droge heide en zandverstuivingen. Deze typen zijn habitattypen met uitbreidingsdoelstellingen en vormen tevens leefgebied voor soorten als Boomleeuwerik en Nachtzwaluw. Door de aanleg van de parkeerplaats neemt de oppervlakte aan potentieel uitbreidingsgebied in geringe mate af.

3.4.2 Versnippering

Deze storingsfactor treft niet de habitattypen en het leef- en vestigingsgebied van Bever en Drijvende waterweegbree. Gezien de geringe oppervlakte, het indirecte belang van het plangebied voor de meeste vogelsoorten en de mobiliteit van de vogelsoorten, kan niet gesteld worden dat door het oppervlakteverlies ter grootte van de parkeerplaats versnippering optreedt van leefgebied van vogels.

3.4.3 Vermesting en verontreiniging

Een effect op de verder weg gelegen habitattypen is mogelijk door uitlaatgassen van motorvoertuigen. De aanleg van de parkeerplaats reguleert het aanwezige recreatieve verkeer. Zonder parkeerplaats is dit verkeer ook aanwezig. Toename van vermestende stoffen vindt niet plaats door de aanleg van de parkeerplaats. Het is niet bekend of de aanleg van een parkeerplaats een extra aantrekkende werking gaat hebben waardoor het verkeer toeneemt.

3.4.4 Verandering dynamiek substraat en mechanische effecten

De abiotische omstandigheden veranderen door het egaliseren van de bodem en de aanleg van de parkeerplaats en het aanbrengen van leem. In de gebruiksfase zorgt verkeer voor permanente mechanische effecten. Door het ontbreken van habitattypen en -soorten in het plangebied hebben deze storingsfactoren geen effect. Het effect van deze storingsfactoren op het (potentieel) leefgebied van Zwarte specht is afwezig of verwaarloosbaar klein.

3.4.5 Verandering door geluid, licht en optische verstoring

Door de aanleg van de parkeerplaats worden storingsfactoren gepaard gaande met (aankomend en vertrekkend) verkeer en recreatie het Natura 2000 gebied in geplaatst. Boomleeuwerik, Grauwe klauwier, Nachtzwaluw, Roodborsttapuit en Zwarte specht zijn gevoelig voor verstoring door geluid en licht, Nachtzwaluw ook voor optische verstoring. Boomleeuwerik komt in de omringende kilometerhokken voor ten noorden en noordoosten van het Reindersmeer op geruime afstand, Nachtzwaluw alleen ten noordoosten van het Reindersmeer, eveneens op ruime afstand. Ook Roodborsttapuit komt op ruime afstand voor in de omringende kilometerhokken. Er is geen kans op verstoring van deze soorten bij de huidige verspreiding. Zwarte specht komt op kortere

afstand voor en het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het leefgebied. Aanleg van een parkeerplaats kan een gering effect hebben op de kwaliteit van het leefgebied door de storingsfactor geluid; de parkeerplaats wordt niet verlicht en in de regel zal recreatief verkeer het gebied verlaten hebben voordat het donker wordt.

4. CONCLUSIES

Het plangebied en directe omgeving is in de huidige situatie van geen of van beperkte betekenis voor de habitattypen- en soorten en de meeste vogelsoorten waarvoor het Natura 2000 gebied Maasduinen is aangewezen. Het plangebied en directe omgeving hebben potenties voor uitbreidingsdoelen als Stui fzandheiden met struikhei, zandverstuivingen en Droge heiden. Met uitbreiding van deze habitattypen neemt tevens het leefgebied voor soorten als Boomleeuwerik en Nachtzwaluw toe. Het ligt echter meer voor de hand zoekgebieden voor uitbreiding van deze doelen aan te laten sluiten bij de al aanwezige oppervlakten en noorden en oosten van het Reindersmeer.

Het plangebied maakt in de huidige situatie mogelijk deel uit van het leefgebied van Zwarte specht. De mechanische effecten door berijding van auto's en betreding van recreanten en de storingsfactor geluid kan de kwaliteit van het leefgebied van deze soort in geringe mate verslechteren. De kans op een effect gezien in het licht van het instandhoudingsdoel voor deze soort en voor de andere soorten en habitattypen is verwaarloosbaar gezien de oppervlakte van het plangebied en het feit dat het verkeer in de huidige situatie ook al naar wegen zoekt om te parkeren. De natuurlijke kenmerken van het plangebied worden door de aanleg van een parkeerplaats wel aangetast; er gaat een kleine oppervlakte bos verloren.

De voortoets is in juni 2014 ter beoordeling voorgelegd aan de provincie Limburg. De provincie Limburg onderschrijft de conclusies in de voortoets (schriftelijke mededeling W. Hazenberg, ecooloog provincie Limburg aan de gemeente Bergen, 26 juni 2014).

5. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998, LNV 2005.

Broekmeyer, M.E.A. (redactie), 2006. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79-409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92-43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Provincie Limburg, 2009. Concept-Beheerplan Maasduinen, 9 augustus 2009. Natura 2000.

www.sovon.nl

www.natuurgegevensprovincielimburg.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=12&id=n2k145

www.natura2000.nl